

İŞLETİM SİSTEMİ NEDİR

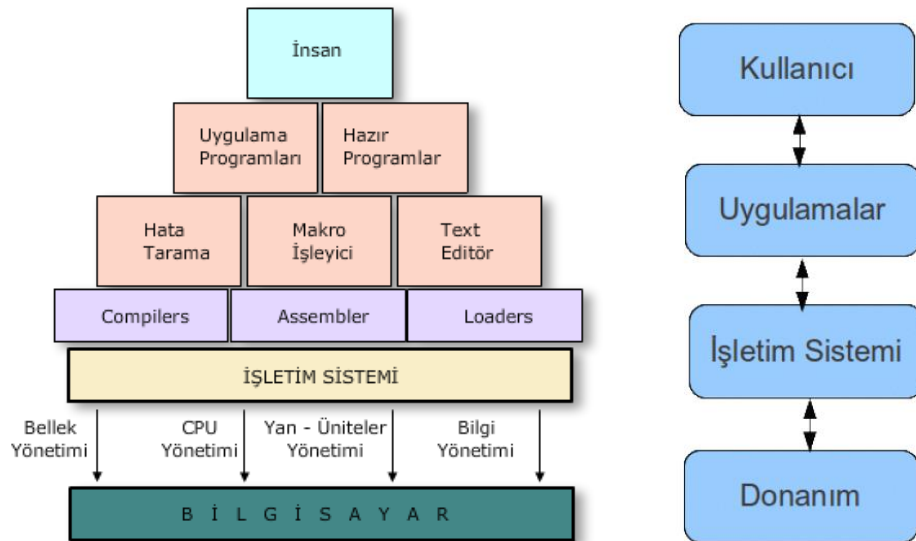
İşletim sistemi, bilgisayar açılırken hafızaya yüklenen, bilgisayar donanım kaynaklarını yöneten ve çeşitli uygulama yazılımları için hizmet sağlayan genel amaçlı bir yazılımdır. İşletim sistemi, bilgisayar sistemini kullanan kullanıcılar uygulama programları ve bilgisayar donanımı arasında aracılık görevi yapar. OS (operating system) diye kısaltılır. İşletim sistemleri sadece bilgisayarlarda değil, cep telefonları, oyun konsolları gibi işlemci ve hafıza birimleri içeren yönetilebilir aygıtlarda bulunur.

İŞLETİM SİSTEMİNİN ÖNEMİ

İşletim sistemi, bilgisayar donanımı ile bilgisayar kullanıcısı arasında arayüz görevi yapan programlar topluluğudur. İşletim sisteminin amacı ise, bilgisayar kullanıcılarına programlarını çalıştırabilecekleri bir ortam hazırlamak ve bilgisayar donanımının etkin kullanımını sağlamaktır.

Bir bilgisayar sisteminin genel olarak dört bileşeni vardır. Bunlar;

- 1) Donanım (CPU, Bellek, G/Ç Aygıtları),
- 2) İşletim sistemi,
- 3) Uygulama programları (Compilers, Assembler, Loaders, Database Systems, vb.),
- 4) Kullanıcılar (İnsanlar, diğer bilgisayarlar),

İŞLETİM SİSTEMLERİNDE TEMEL KAVRAMLAR

a) Proses (Process)

Bir işletim sisteminde anahtar kavram Proses' dir. Bir proses temel olarak “çalıştırılmakta olan bir program” dır. “Çalıştırılabilir bir program”, programın verileri, program sayacı, ve diğer bölümlerinden oluşan bir “veri yapısı” şeklindeki çatıdır.

b) Dosyalar (Files)

İşletim Sisteminin temel bir fonksiyonu, disklerin, çevre üniteleri vs. ile ilgili özelliklerini tutmaktır. Dosya (file) yaratmak, okumak veya yazmak için sistem çağrılarına ihtiyaç vardır. Bir dosya okunmadan önce mutlaka açılmalıdır. Dosyalar ile ilgili bilgiler “ Dizinler (Directory)” şeklinde bir yapıdır.

Dosya Uzantıları

Dosya uzantısı	Türü	Program
.exe/.com/.bat	Uygulama	Çalışabilir uygulama
.msi	Uygulama	Setup/kurulum dosyası
.txt/.doc/.docx	Ofis belgesi	Word
.xls/.xlsx	Ofis belgesi	Excel
.ppt/.pptx/.pps	Ofis belgesi	Powerpoint
.gif/.jpg/.tiff/.bmp	Resim	Resim görüntüleyici
.mp3/.wav	Ses	Winamp/media player
.avi/.divx/.mkv/.mp4/.mpeg	Video	Media player
.pdf	Belge	Acrobat reader
.flv/.swf	Flash	Flash player/ web tarayıcı
.htm/.html	Html belgesi	Frontpage/web tarayıcı
.c/.cpp	C belgesi	DevC++/Turbo c
.rar/.zip/.tar	Sıkıştırılmış dosya/klasör	Winrar

c) İş (Job)

Kullanıcıların, bilgisayar sisteminde bağımsız bir bütün olarak ve belli bir sıra dahilinde işlenmesini istedikleri hizmetler kümesine “İş (Job)” denilebilir. Bilgisayarın sistemlerine gönderilen işler, bir veya birden fazla programın ayrı ayrı işletileceği alt adımlardan oluşabilir. İşler genellikle adımların art arda uygulanacağı biçimde düzenlenir. Her adım, bir öncekinin sonuçlanması üzerine işleme girer.

Bir örnek verecek olursak, günümüzdeki işletim sistemi olan MS-DOS işletim sisteminde “*.bat” uzantılı dosyalar bir anlamda iş adıyla adlandırılabilir.

d) İstemci / Sunucu (Client/Server)

Modern İşletim Sistemlerin de genel eğilim, çekirdek (kernel) (DOS’ daki Command.com gibi düşünülebilir) en düşük düzeye indirip kullanıcıları etkileyen utility (yardımcı program) leri zenginleştirmektir. Örneğin, bir dosyadan bir blok bilgi okumak için bir istek talebi olsun. Bu durumda istemci proses’ i (client process), dosya sunucusuna (file server) bir istem gönderir. File server işi yapar ve sonucu işlemciye gönderir.

Bu model de Kernel (Çekirdek) istemcilerle sunusular arasında iletişimi sağlar. İşletim sistemini, “file server”, “proses server”, “memory server” gibi parçalara bölmek yönetimi

daha kolaylaştırmıştır. Örneğin bir yazılım hatası (bug) sebebiyle sistemdeki “file server” in çalışmaz duruma gelmesiyle, dosya servisi durur ama sistemin tümü çökmemiş olur.

e) Terminal (Sonda Bulunan)

Modern İşletim Sistemlerinde, istemci konumunda olan ve son uç olarak bulunan sistemlerdir. Fakat bu sistemler, iki türdür. Bunlardan birisi şu an kullanmakta olduğumuz şekli ile olandır. Yani, kendi işletim sistemini kullanarak istemci konumunda olanlardır. Diğer ise, sistemi olmayan yani sadece monitör ve klavyeden oluşan sistemlerdir. Bunlara Dumb Terminal (aptal terminal) denir ve bunlar kendi içinde, özel kartla küçük bir server’ a bağlı olarak çalışır ve istemci durumunda bulunur. Örnek olarak bankalardaki memurların kullandığı bilgisayarları gösterebiliriz.

f) Boot (Yeniden Başlatma)

İşletim sisteminin yaptığı işler bitirilip veya kayıtları tutularak yarıda kesilip işletim sisteminin tamamen kapatılması veya elektriğinin kesilip yeniden verilmesi ve işletim sisteminin yeniden başlatılmasıdır.

g) Task (Görev)

Bir bilgisayar sisteminde hizmet üretimi, bağımlı veya bağımsız birçok işlevin birlikte yürütülmesiyle sağlanır. Örneğin, bir program derlenirken giriş-çıkış donanımından gelen uyarıları yanıtlamak, gerçek zaman saatinin uyarılarını izleyip, zamanla ilgili sayısını yapmak, sistem işletmeninden gelecek komutları kollamak gibi işlevleri paralel sürdürmek gereklidir.

İŞLETİM SİSTEMLERİNİN GÖREVLERİ

1- İşlem Yönetimi

Uygulama programlarının belirli bir sırada ve zamanda çalıştırılmasının sağlanması olarak özetlenebilir, örneğin bilgisayarda aynı anda müzik dinlerken, internette gezinti yapabilir, diğer taraftan hafıza kartındaki resimlerbilgisayara kopyalanabilirburada sayılan 3 işlemin aynı anda gerçekleştirilmesi işletim sisteminin görevlerinden biridir.

2- Bellek Yönetimi

Bilgisayarda kurulu olan tüm programlar diskte depolanır, bir progra çift tıklayıp çalıştırıldığızaman disk üzerinde ki programa ait veriler ana belleğe yüklenir, yani çalışan tüm programların ana bellekte olması gerekir dolayısıyla bir programa çalışma süresi boyunca bellek tahsis edilmesi işlem bitince ayrılan bellek alanının boşaltılması işletim sisteminin görevlerindendir.

3- Giriş-Çıkış Yönetimi

Yazıcıdan çıktı alma, tarayıcıdan bir resmin taranması, dosya kopyalama vs... gibi bilgisayar sistemi ile tüm çevre birimleri arasındaki veri alışverişinin sağlanması işletim sisteminin diğer görevlerinden biridir.

4- Dosya Yönetimi

Bilgisayardaki tüm verilen disk, cd/dvd, hafıza kartları gibi depolama birimlerinde tutulurlar, bu verilere erişim,bilgi yazma/okuma gibi görevleryine işletim sistemi tarafından yürütülürler.

5- Kullanıcı Yönetimi

WindowsveUnix gibi işletim sistemleri aynı bilgisayar sistemini birden fazla kullanıcının kullanmasına olanak sağlar, genel olarak her kullanıcının bir kullanıcı adı ve şifresi vardır, her kullanıcı kendine özgü birmasa üstü ortamı oluşturabilir, kendi klasörlerini oluşturur ve

programlarını tanımlar. Bir diğer kullanıcı erişim izni olmadan diğer bir kullanıcının dosya yada dizinlerini göremez. Sistemin birden fazla kullanıcı arasında oluşturulan yetkilerle herhangi bir karışıklık olmadan paylaştırılması yine işletim sisteminin görevlerindendir.

İŞLETİM SİSTEMLERİ SINIFLANDIRMASI

A- Kullanım amacına göre İşletim Sistemleri

Sunucu(Server) İşletim Sistemleri: web sunucu/mail sunucu hizmeti yürüten güçlü donanım özelliklerine sahip sunucu türü bilgisayarlarda kullanılan işletim sistemleridir, *windows 2008*örnek olarak verilebilir.

Masaüstü İşletim Sistemleri: Masa üstü yada dizüstü bilgisayarlarda kişisel amaçla kullanılan işletim sistemleridir, *windows 7*örnek olarak verilebilir.

Mobil İşletim Sistemleri: Cep telefonları ve pda'larda kullanılan işletim sistemleri, *android*örnek olarak verilebilir.

Diğer: İlk üç gruba girmeyen diğer elektronik cihazlarda kullanılan işletim sistemleri bu grup içerisinde düşünülebilir.

B- Ürün ailesine göre

Bu grupta günümüzde en çok kullanılan işletim sistemlerine yer verilecektir.

Microsoft Windows: Microsoft Windows, kişisel bilgisayarlarda en çok kullanılan ticari işletim sistemlerinden biridir. Son zamanlarda, Windows'un en çok kullanılan versiyonu Windows XP'dir. Windows XP 25 Ekim 2001 tarihinde yayınlanmıştır. Günümüzde kullanılan versiyonlar ise: kişisel bilgisayarlar için Windows 7, Windows 8 ve Windows 10, sunucular için Windows Server 2008, pda'larda kullanılan versiyonu ise Windows mobile 8'dir.

Unix: Daha çok sunucu amaçlı kullanılan güçlü ve ticari bir işletim sistemidir, Kişisel bilgisayarda windows ailesi işletim sistemleri yaygınken, sunucu bilgisayarlarda ise Unix/linux ailesi işletim sistemi yaygındır.

Linux: Hem kişisel bilgisayarlarda hemde sunucu olarak kullanımı yaygın unix benzeri ücretsiz, açık kaynak işletim sistemidir, bir çok versiyonu bulunmaktadır, linux dünyasında kişisel amaçla kullanımı en yaygın olan versiyonu “*Ubuntu*” linux'tur, günümüzde bazı ülkeler microsoft windows gurubu işletim sistemlerinin hem ücretli olmasından hemde kaynak kodlarının kapalı olmasından dolayı linux tabanlı yerli işletim sistemlerine yönelmektedir bu kapsamda Türkiyede'de tubitak desteli olarak yerli işletim sistemi “*Pardus*” geliştirilmiş ancak kullanımı henüz yeterince yaygınlaşmamıştır, pardus'un yanı sıra bir çok linux versiyonun Türkçe dil desteği bulunmaktadır, windows'ta kullanılan hemen her programın linux dünyasında kullanılan ücretsiz versiyonları bulunmaktadır, günümüzde en çok kullanılan linux versiyonları: *RedHat, Ubuntu, Pardus, Mandrake, Suse, Slackware*olarak özetlenebilir.

MacOS: Apple tarafından geliştirilen ticari bir işletim sistemidir, daha çok Windows işletim sistemine rakip olarak düşünülebilir, kullanım oranı çok daha düşük olmasının yanı sıra son

yıllarda apple'ın ürettiği dizüstü bilgisayar olan MacBook satışlarının artmasıyla biraz daha yaygınlaşmıştır.

BİLGİSAYARA FORMAT ATMA (DİSKİ BİÇİMLENDİRİP YENİ İŞLETİM SİSTEMİ KURMAK)

Bios=> Fabrikada bir kere kodlanır ve bilgisayar ilk açıldığında lazım olan bilgileri saklayan entegredir.

Not: BIOS pilini çıkarıp ters takıldığında BIOS ayarlarını sıfırlar ve tekrardan çıkarıp düz taktığımızda BIOS ayarları fabrika ayarlarına geri döner.

Not: bios pili bilgisayar kapalı olsa bile çalışır. Çünkü tarih ve saat v.b. bilgileri güncel tutar.

Format atmak için Yapılması Gerekenler=>

Masaüstü Bilgisayarlarda yeniden başlat yapıldığında siyah olan giriş ekranında sürekli delete tuşuna basılır.

Not: Laptop bilgisayarlarda F2 Tuşuna basılarak bios ayarlarına girilir.

BIOS ekranı açıldıktan sonra Advanced Bios features menüsünden(Bios yazılımlarına göre değişir bu menü) ;

First Boot Device (Cd-Rom) (yani ilk bilgisayar açıldığında CD yi çalıştırır)

Second Boot Device (ikinci sıra) hard disk:

Third Boot Device (üçüncü sıra): herhangi bir aygıt olabilir.

Not :CD-DVD Rom aygıtını ilk sıraya alma işlemi BIOS türlerine göre farklılık gösterebilir. Bazısında first boot device üzerine gelip enter yaparak aygıt değiştirilir, bazı BIOS larda ise “+,-“ ya da “F5,F6” tuşları ile sıralama değiştirilir.

Bu işlemler yapıldıktan sonra F10 tuşuna basılıp (Y) enter yapılarak işlemler Bios'a kaydedilir.

- Eğer takılan DVD ya da CD bilgisayarınıza uygunsa Boot From CD => (CD den başlangıç) ön yükleme yapmak için bir tuşa basını yazısı çıkar. Herhangi bir tuşa basarsınız

Bu işlem yapıldıktan sonra Windows işletim sistemi yükleme ekrana gelir.

Not : İlk çıkan ekranda Yüklemeye başlamadan önce bilgisayarınızı onarın seçeneğini kullanarak sistemi yeniden kurmadan onarma ile kurtarabilirsiniz.

- **Bilgisayar Onarımı :** Sadece bozuk alanı onarır.
- **MS-DOS:** (CMD ye gidiliyor) Tek yönlü çalışan işletim sistemi. Burada bildiğiniz DOS komutları ile format atmadan önce dosyalarınızı kurtarabilirsiniz.

- **Güvenli Mod:** İşletim sisteminin alt yapısı sağlam kalmışsa bilgisayarınızı güvenli mod gibi temel işletim sistemi görüntüsüyle açıp gerekli kurtarmaları yapabilirsiniz.
- **Sistem geri yükleme :** Bilgisayarınız eski tarihte bir kurulum yaptıysanız o güne ait tüm bilgisayarın yedeğini alır. Sistem geri yükleme seçeneğini kullanarak eski tarihte var olan bir yedeğe bilgisayarınızı geri döndürebilirsiniz. Bu işlem sonucu sadece o güne kadar kurduğunuz programlar silinir. Kişisel dosyalarınız(resim,müzik,belge v.b.) zarar görmez.

Eğer onarım yapmayıp format atarak yeni bir işletim sistemi yüklemesi yapacaksanız;

Buradan ;

- Dil : Türkçe, Tarih-saat ve Türkçe klavye girişi, Türkçe Q seçildikten sonra ileri deriz.
- **ŞİMDİ YÜKLE butonuna tıklarız.**
- Windows lisans kurallarını onaylarız ve ileri deriz

Yükleme türü:

1-Yükselt :(Bilgisayarımız Vista veya benzeri ise bir üst sürümüne yükseltmek için kullanılır ve hard diskinizin bölümleri silinmez sadece işletim sisteminin kurulu olduğu yer değiştirilir)

2-Özel : Bu seçeneği kullanarak hard diskin bölümleri üzerinde biçimlendirme, silme, hard diskin bölümlerini birleştirip tekrar bölme gibi işlemler yapılır. Eğer şahsi dosyalarınız D sürücüsünde ise bu kısımda isterseniz o sürücüye dokunmayabilirsiniz ve bu sayede dosyalarınız format atılsa bile kalır. Fakat işletim sisteminin kurulu olduğu C sürücüsü(masaüstü ve belgelerim C sürücüsüne dahil) format sonrası silinecektir.

- Burada sadece C sürücüsünü silip, oluşan ayrılmamış alan a tıklayıp yeni diyerek boyut değerlerine dokunmadan uygula diyip Disk 2 olarak tekrardan C sürücüsü oluştururuz.
- Eğer temiz bir format atacaksanız ve D sürücüsündeki dosyalara ihtiyacınız yoksa D sürücüsünü de aynı şekilde silip, silinen bölüm(ayrılmamış alan) üzerine gelerek yeni diyip tekrardan D sürücünüzü biçimlendirip kullanılabilir hale getiririz.
- Eğer tüm bölümleri sildiyseniz, oluşan ayrılmamış alan üzerinde Yeni menüsünü kullanarak istediğiniz boyutlarda istediğiniz kadar sürücü oluşturabilirsiniz(örneğin; C,D,E..)

Bu işlemler yapıldıktan sonra C sürücüsüne ait bölüm üzerinde tıklayarak ileri deriz.

- 1- Windows Yükleniyor
- 2- Windows Dosyaları Kopyalanıyor
- 3- Özellikler Yükleniyor
- 4- Güncelleştirmeler Yükleniyor
- 5- Yüklemler Tamamlanıyor

=>Kullanıcı Adı ve Bilgisayar Adı

=>Önerilen Ayarları Kullan

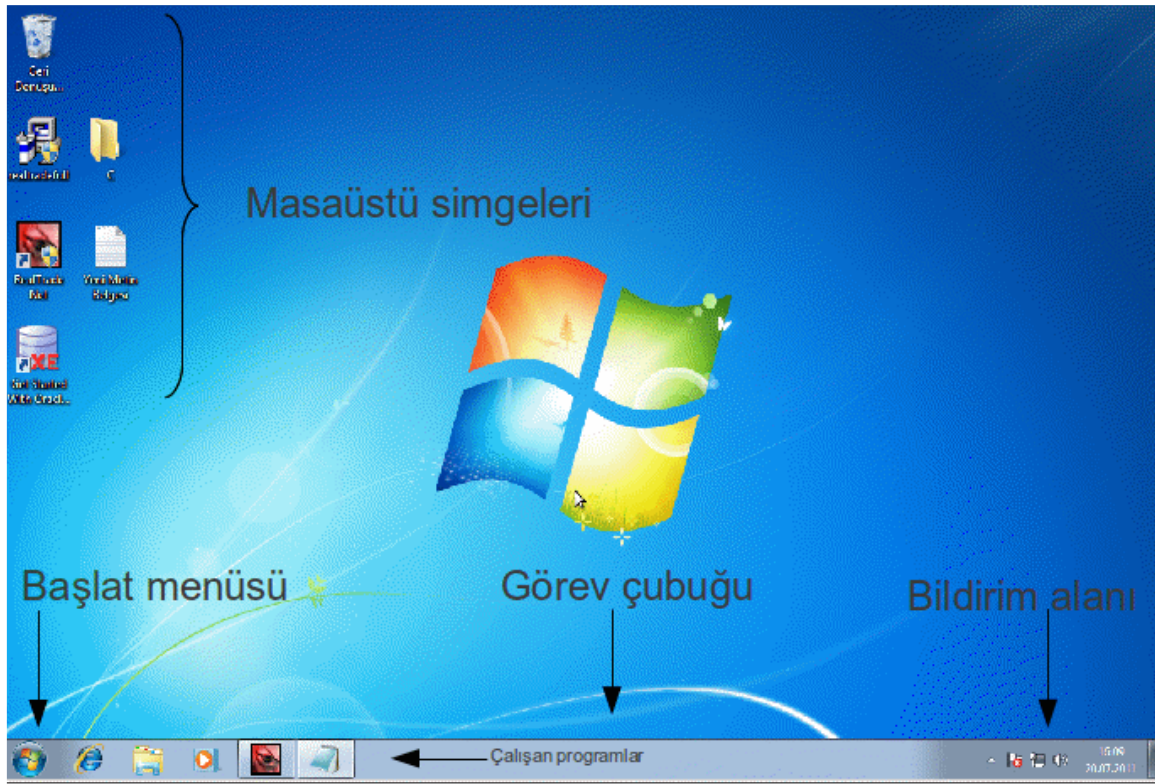
=> Saat ve Tarih Ayarları

=>Bilgisayar açıldığında ekranda sadece **Geri Dönüşüm Kutusu** görünür ve diğer Simgeleri ekrana getirmek için ekranda sağ tıklandıktan sonra kişiselleştir seçeneği seçilir.Sonra masaüstü simgelerini seçeneği seçilir ve masaüstü simgeleri seçilir.

=>Bilgisayarına sağ tıklayıp **Yönet** kısmından **Aygıt Yöneticisine** girilir ve yüklenmeyen sürücülerin tespiti sağlanır. Eksik olan aygıtların driver(sürücü) leri kurulur.

=> Son olarak şahsi olarak kullandığınız uygulama yazılımları kurulur.

WINDOWS 7 İŞLETİM SİSTEMİ

1- Dosya ve Klasör İşlemleri

Klasörler, programlar ve dosyalar için bir kapsayıcıdır, bir çekmeceye benzetebileceğimiz klasörler, bir diskteki program ve belgelerin düzenlenmesine yönelik bir araçtır, aşağıdaki resimde “Java” klasörü içi dolu bir klasörü, “C” klasörü ise içi boş bir klasörü göstermektedir, tüm klasör görünüşleri bu şekildedir. Yeni klasör oluşturmak için bulunduğumuz klasör içinde yada masaüstünde fareyle sağ tıkladıktan sonra ”Yeni” daha sonra “Yeni klasör” demek yeterli olacaktır.

Dosyalar ise çeşitli programlara ait, yazı, ses, resim, çizim, video gibi verilerin saklandığı ise bileşenlerdir, her dosya varsayılan olarak ilişkili olduğu programla birlikte çalışır, dosya isimleri “.” ile ayrılmış ad ve uzantıdan oluşur(“yenibelge.doc” gibi) burada “.doc” uzantısı o

dosyanın hangi programla ilişkili olduğunda belirler, “.exe” program dosyalarına ait uzantılardır (örnek olarak “winword.exe” word programını ifade eder) aşağıdaki resimde görüldüğü gibi her dosyanın simgesi ait olduğu türe(uygulama, belge vs..) göre farklılık göstermektedir.

Dosya ya da Klasörler üzerinde sağ tıklamak

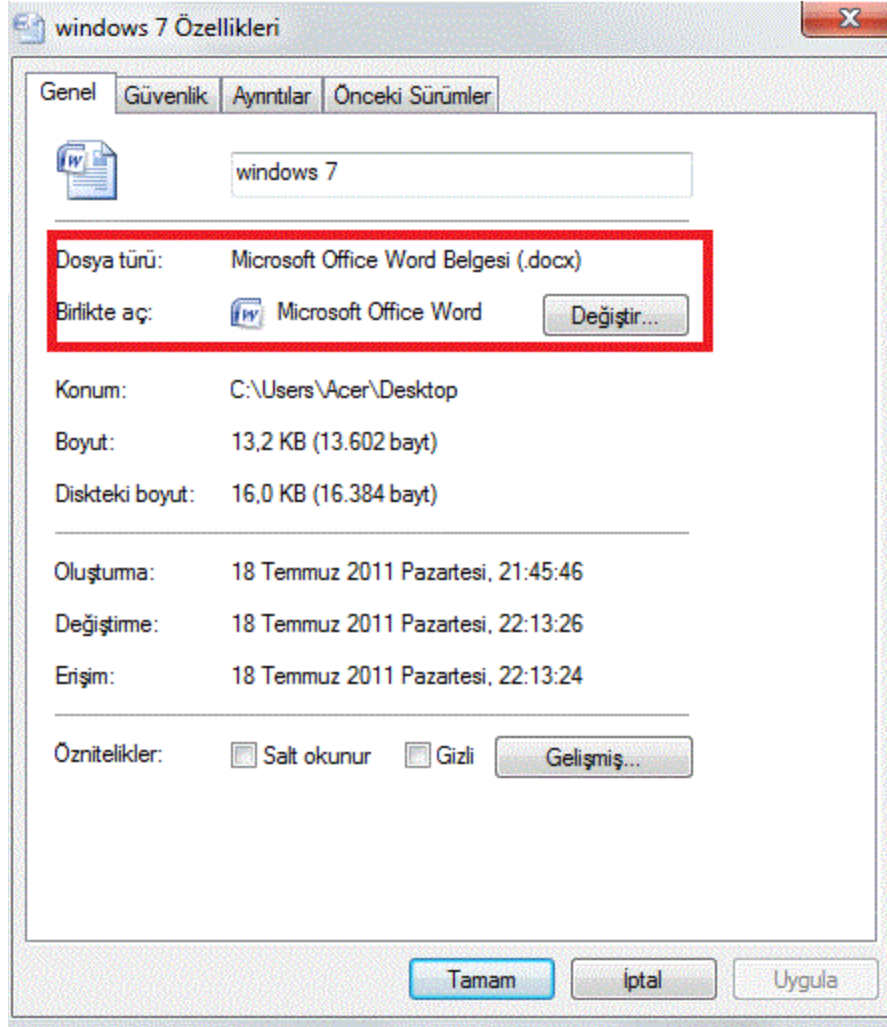
“Aç”(CTRL+O) klasör ise içeriği görüntülenir, dosya ise açılır, “Gönder” dosya ya da klasörü harici bir depolama birimine, masaüstüne ya da belgeler içine pratik olarak kopyalanmasını sağlar.“Kopyala”(CTRL+C) dosya ya da klasörü kopyalar.“Kes”(CTRL+X) dosya ya da klasörü bulunduğu yerden silerek kopyalar.“Sil”(DELETE) dosya ya da klasörü geri dönüşüm kutusuna taşır, “Yapıştır”(CTRL+V) daha önce “Kes/Kopyala” yapılmış klasör ya da dosyanın belirtilen konuma kopyalanmasını sağlar.

“Özellikler” seçeneği klasör ve dosyalarda farklılık gösterir.

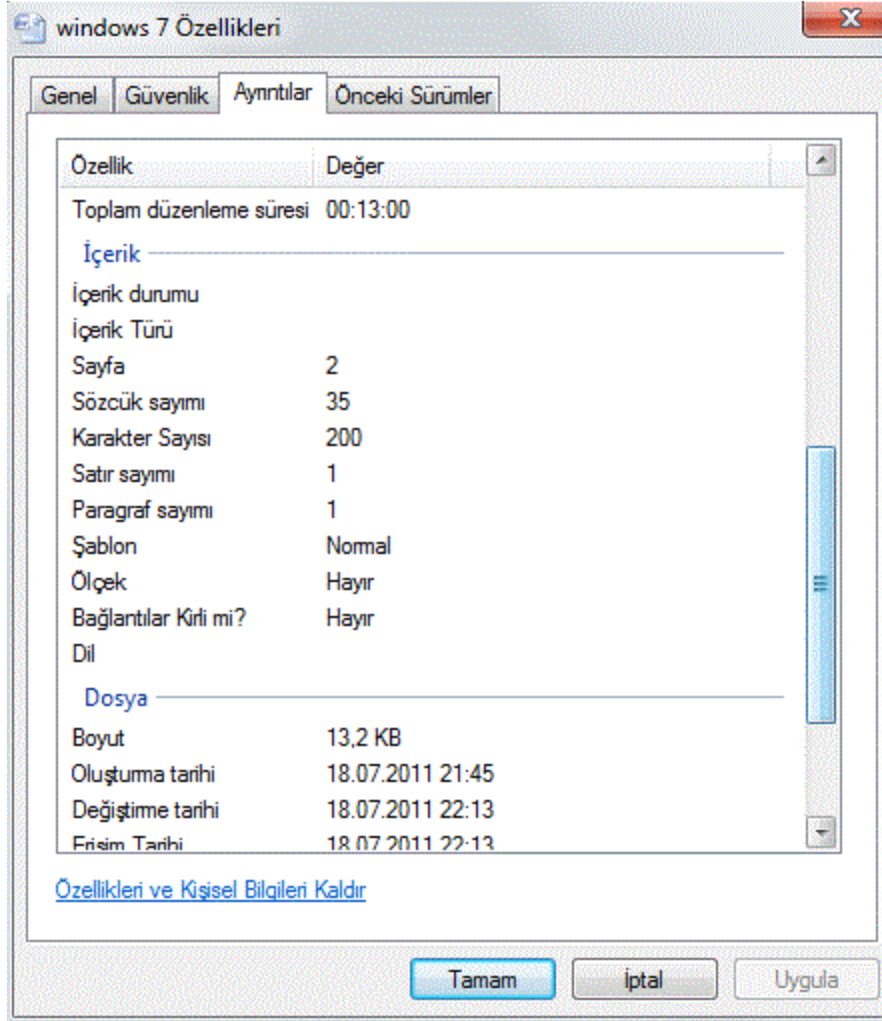
Klasör üzerinde sağ tıklanıp özellikler denildiğinde “Genel” sekmesinde klasörün boyutunu, oluşturulma tarihini ve disk üzerindeki konumunu görebiliriz, buradaki “Gizli”seçeneği aktif edilirse klasörgizlenmiş olur(tekrar görünür yapmak için denetim masası→klasör seçenekleri→gizli dosya ve klasörleri göster). “Paylaşım” sekmesi klasöre paylaşım verilmesini sağlar, bir sonrakikonuda anlatılan yerel diske paylaşım verme işlemiyle aynı şekilde gerçekleştirilir. “Özelleştir” sekmesinde ise klasör görünümü için bir resim belirlenebilir ya da klasör görünümü buradaki simgelerden biriyle değiştirilebilir.

Dosya üzerinde sağ tıklanıp “Özellikler” denildiğinde; “Genel” sekmesinde yukarıda tabloda da verilendosya türü(aşağıdaki örnekte “.docx”) ve bu dosya türünün hangi programla ilişkilendirildiğini görülebilir(dosya türleri işletim sistemi tarafından varsayılan programla otomatik olarak eşleştirilir bu varsayılan programbu sekmede bulunan “Değiştir” seçeneğiyle başka bir programla değiştirilebilir)

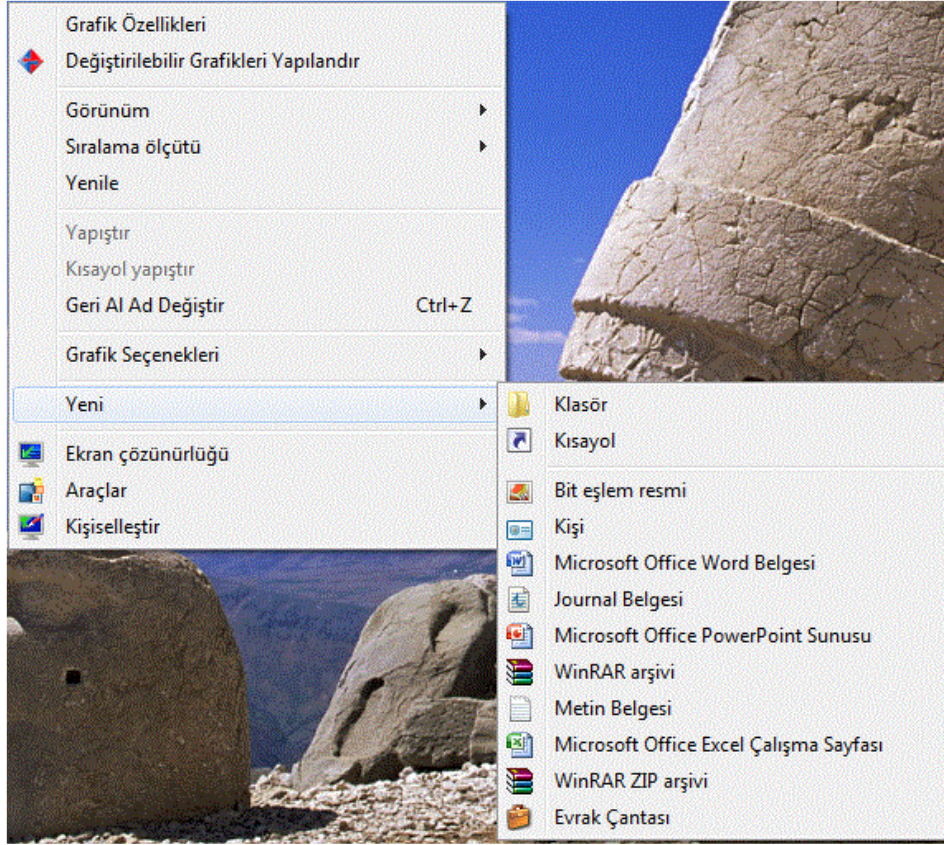

“Ayrıntılar” sekmesinde dosyayla ilgili teknik detaylara ulaşılabilir, buradaki örnekte word belgesinin kaç satır, kaç kelime, kaç paragraftan oluştuğu gibi bilgiler görülebilir, eğer belgebir resim dosyası olsaydı burada resmin çözünürlük değeri, en, boy değerleri görölürdü.

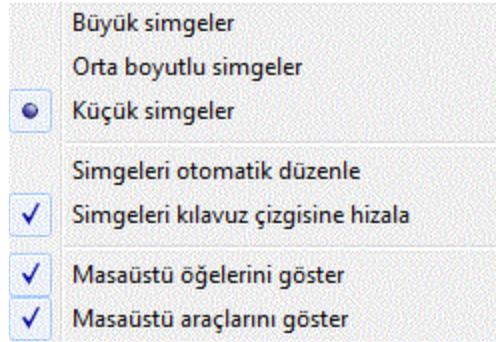

2- Masaüstünde sağ tıklamak

Masaüstünde sağ tık yapıldığındakullanıcı aşağıdakine benzer bir menü ile karşılaşır, burada görülen “*Grafik/ Değiştirilebilir Grafikleri Yapılandır*” seçenekleri genel bir seçenek olmayıp sistemde yüklü olan ekran kartına göre değişebilmektedir.

“Görünüm” seçeneğiyle masaüstündeki öğelerin nasıl görüntüleneceği seçilir.

“Sıralama ölçütü” masaüstündeki öğelerin hangi kritere göre dizileceğini belirler.

Sıralama ölçütü	Ad
Yenile	Boyut
Yapıştır	Öğe türü
Kısayol var mıdır	Değiştirme tarihi

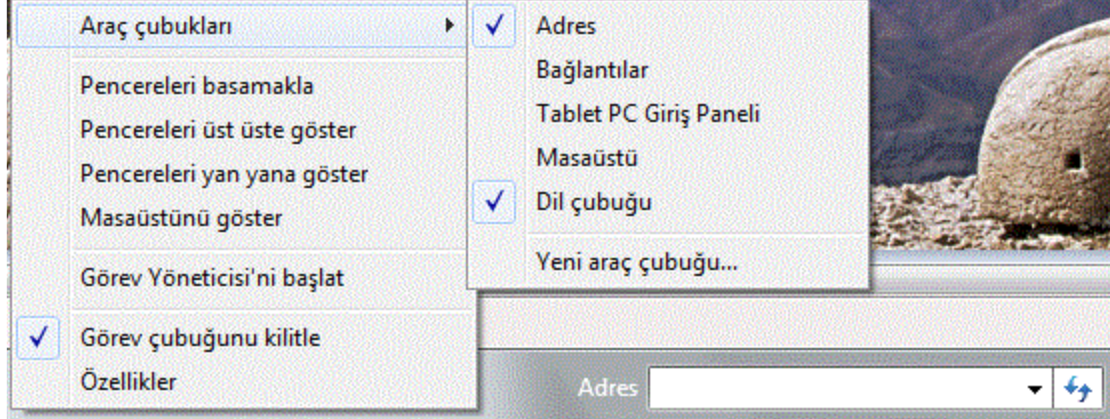
“Yenile” masaüstünün yeniden görüntülenmesini(*refresh*) sağlar. “Yapıştır” daha önce “Kopyala” ya da “Kes” yapılmış klasör ve/veya dosyanın masaüstüne yapıştırılmasını sağlar. “Yeni” klasör yada dosya oluşturmamızı sağlar.

Burada son üç seçenek olan “Ekran çözünürlüğü”, “Araçlar”, “Kişiselleştir” seçenekleri ise denetim masası altındaki ilgili uygulamayı başlatır, bu seçenekler denetim masası konusunda anlatılacağı için burada tekrar yer verilmeyecektir.

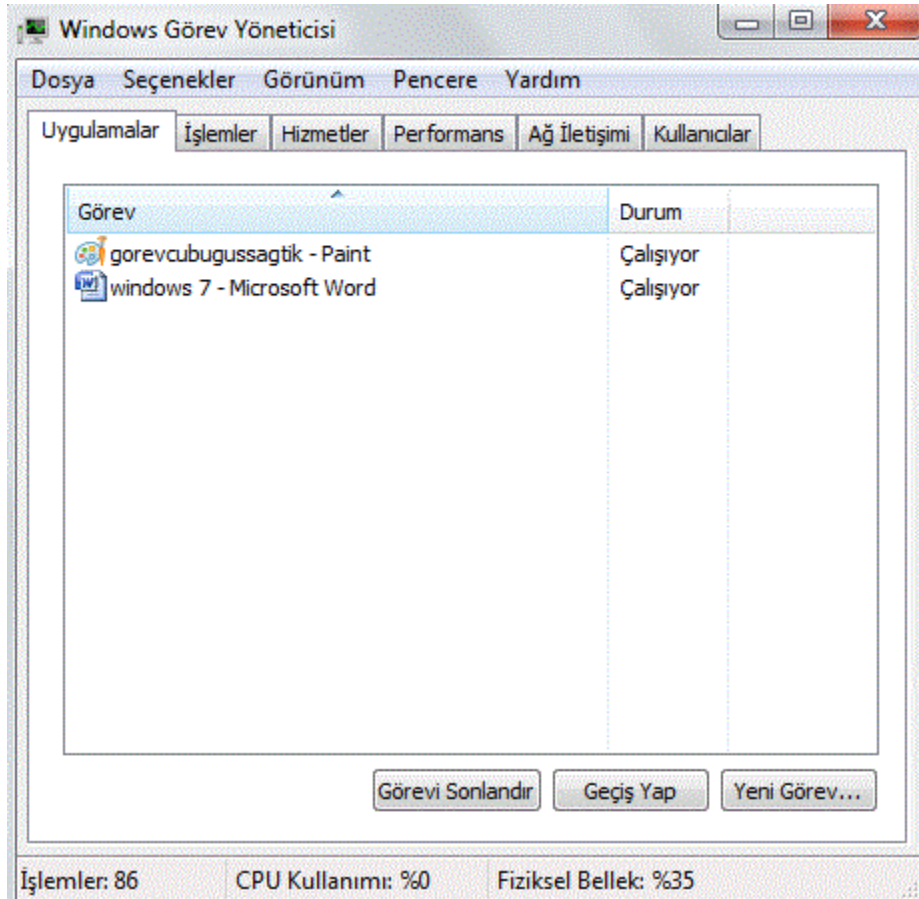

3- Görev çubuğu üzerinde sağ tıklamak

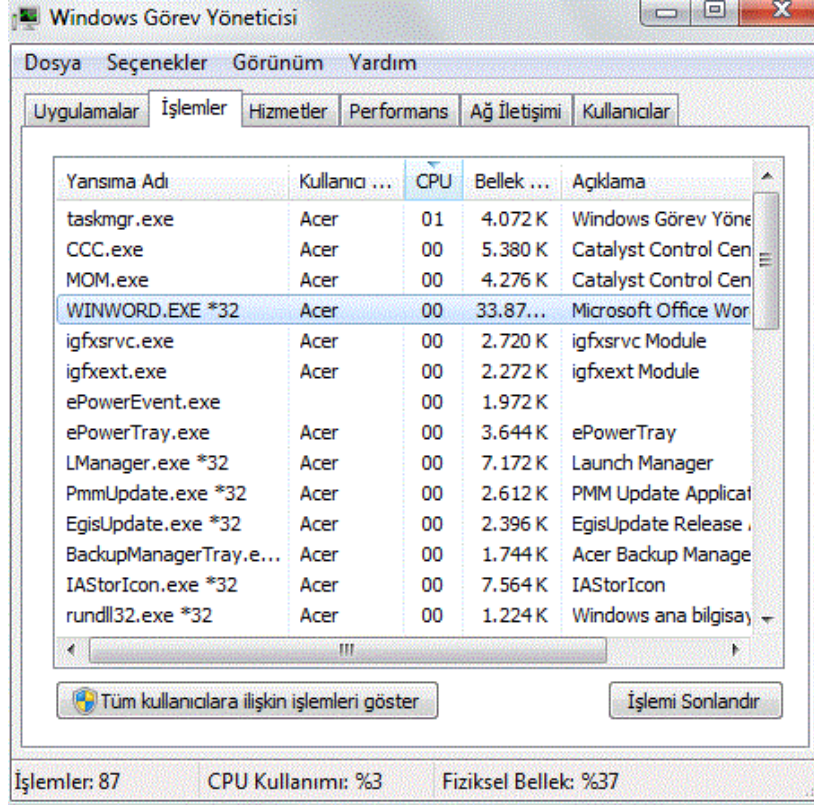
“Araç çubukları” seçeneğinde seçili olan öğelerin görev çubuğu üzerinde görünmesini sağlar. “Pencereleri basamakla/üst üste göster/yan yana göster” seçenekleri açık olan programların ekranda nasıl görüneceğini belirler, “Masaüstünü göster” seçeneği açık olan tüm programları görev çubuğuna atarak masaüstünün görünmesini sağlar. “Özellikler” seçeneği denetim masası altında da bulunan “Görev çubuğu ve başlat menüsü özellikleri” seçeneklerini açar.

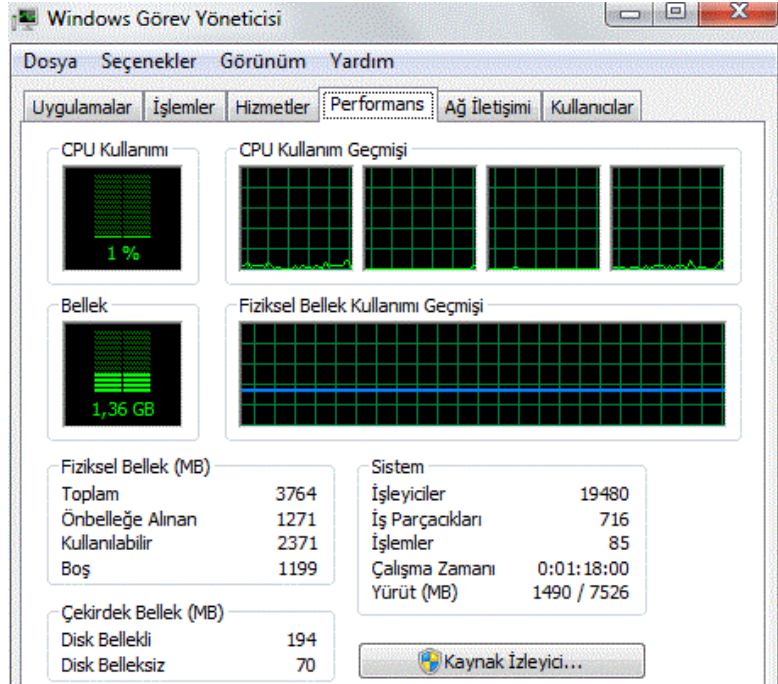
“Görev Yöneticisi’ni başlat” bilgisayar yönetimi açısından önemli bir seçenektir, “Uygulamalar” sekmesinde kullanıcı tarafından çalıştırılan aktif programlar ve çalışma durumları görüntülenebilir (eğer kilitlenen bir program varsa durum “cevap vermiyor” olarak görünür, “Görevi Sonlandır” diyerek programın kapatılması gerekir)

“İşlemler” sekmesinde bilgisayarda çalışan tüm işlemlere ait, hangi kullanıcı tarafından başlatıldığı, ne kadar işlemci ve bellek kullandığı gibi detaylı veriler gösterilir.

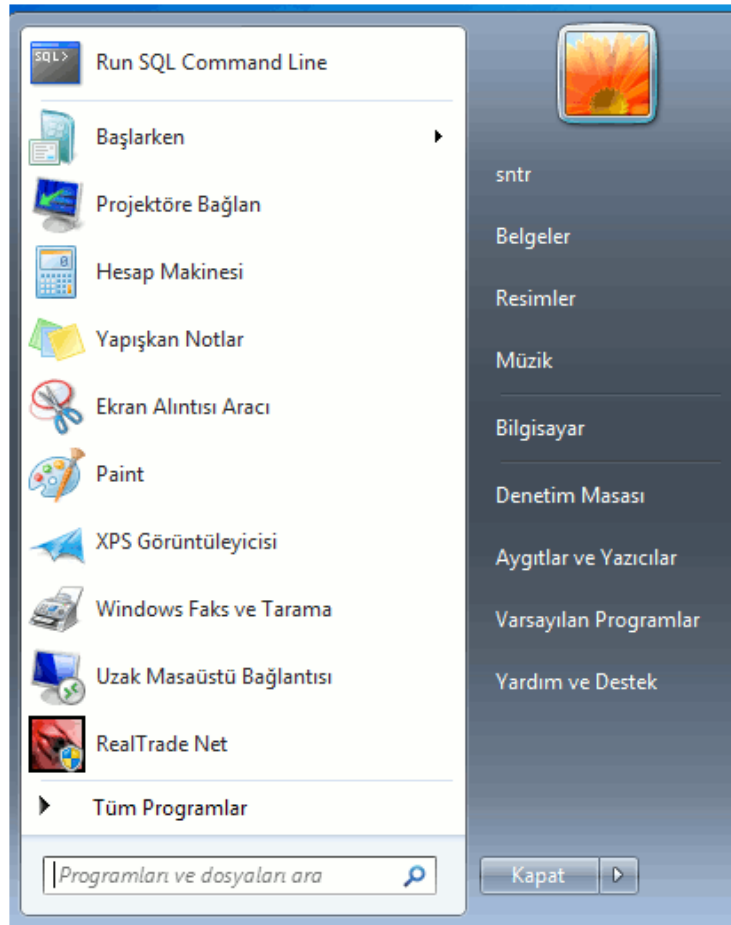
“Performans” sekmesinde anlık işlemci ve bellek kullanım oranını grafik olarak görülebilir, burada “Kaynak İzleyici” seçeneğiyle daha detaylı bilgiler elde edilebilir.

“Ağ iletişimi” seçeneğiyle var olan kablolu/kablosuz ağlarla yapılan veri alış verişi grafik olarak görülebilir. “Kullanıcılar” sekmesinde ise sistemde oturum açmış tüm kullanıcılar görülebilir.

4- Başlat Menüsü

Bilgisayarda yüklü olan programlardan birini çalıştırmaya, dosya yada klasörleri aramaya, yüklü aygıtlarla ilgili seçeneklere başlat menüsü aracılığıyla ulaşılır. Başlat menüsü iki sütundan oluşmaktadır, sol sütunda erişim kolaylığı için sık kullanılan programlar listesi yer almaktadır, “tüm programlar” yazısına tıklayarak bilgisayarda yüklü olan tüm programlara erişilebilir, “programları ve dosyaları ara” alanına çalıştırılmak istenen program isminin yazılması yeterlidir.

a) Arama

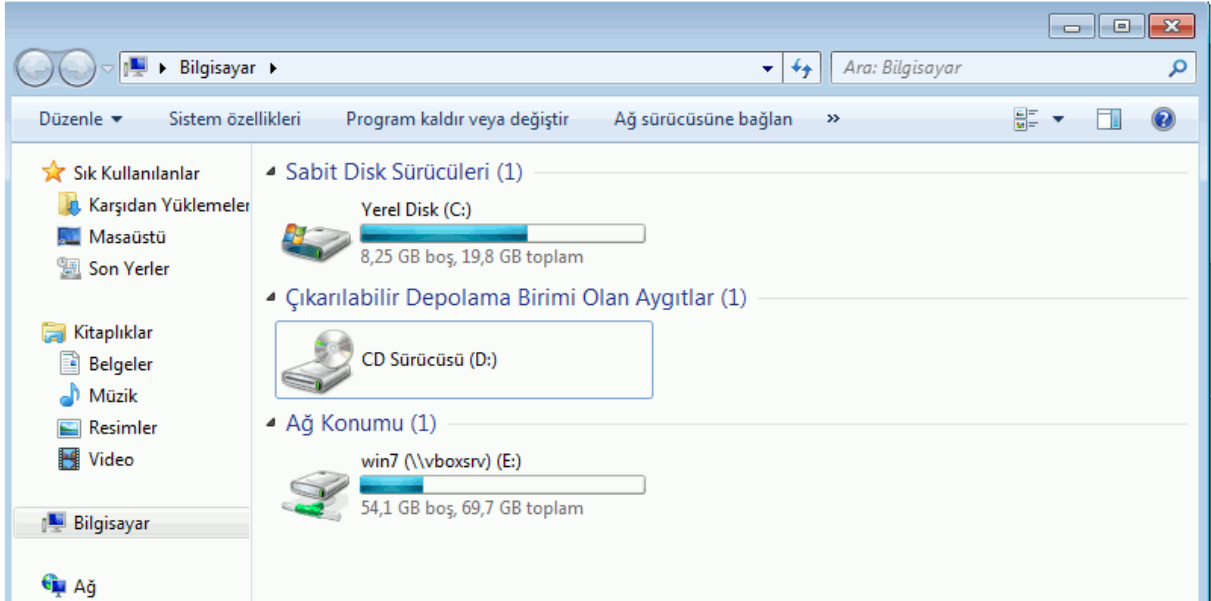
Örnek olarak bilgisayarda “ses kaydedici” programını başlatmak için arama kutusuna aşağıda resimde görüldüğü gibi “ses” yazılır ise, windows 7 içinde “ses” kelimesinin geçtiği program ve dosyaları aşağıdakigibi listeleyecektir, aynı programı çalıştırmak için “Başlat menüsü→Tüm Programlar→Donatılar→Ses Kaydedici” yoluda izlenebilir. Benzer şekilde “wordpad”programını çalıştırmak için arama kutusuna “word”, “hesap makinesi”programını çalıştırmak için “hesap” yazılması yeterlidir.

b) Kullanıcı: Başlat menüsü ikinci sütunda en üstte bulunur, sistemde o an oturum açmış olan aktif kullanıcının kullanıcı adı yer alır.

- c) **Belgeler:** Bilgisayarda “c:\kullanıcılar\kullanıcı\Belgelerim” klasörünü açar, buradaki “kullanıcı” bilgisayardaki kullanıcı adını simgelemektedir, eğer bilgisayarda birden fazla kullanıcı mevcut ise her kullanıcının kendine özgü bir “Belgelerim” klasörü bulunur. Bu klasör işletim sistemi yüklenirken windows 7 tarafından otomatik olarak oluşturulan bir klasördür, word excel gibi ofis programlarında oluşturulan ofis belgeleri farklı bir kayıt ortamı belirtilmediği sürece varsayılan olarak bu klasör içerisine kaydedilecektir.
- d) **Resimlerim:** Bilgisayarda “c:\kullanıcılar\kullanıcı\Resimlerim” klasörünü açar, tıpkı “Belgelerim” klasörü gibi bu klasörde özel bir klasördür ve bilgisayardaki resim dosyaları varsayılan olarak bu klasör içerisinde depolanmaktadır.
- e) **Müzik:** Bilgisayarda “c:\kullanıcılar\kullanıcı\Müziğim” klasörünü açar, tıpkı “Belgelerim” klasörü gibi bu klasörde özel bir klasördür ve bilgisayardaki ses dosyaları varsayılan olarak bu klasör içerisinde depolanmaktadır.

5- Bilgisayar

Sabit disk, disket, Cd/Dvd ve varsa harici depolama birimleri ile tarayıcı, yazıcı gibi diğer çevre birimlerine erişimi sağlar. Bilgisayarayeni bir aygıt yüklendiği zaman(usb bellek gibi) bu aygıt “Bilgisayarım” penceresinden ulaşılabilir.

- a) **Sabit Disk Sürücülerini:** Bilgisayarda yüklü olan tüm sabit disk, cd/dvd ve harici depolama birimleri bu grup altında görülebilir.

Yerel Diskler: Bilgisayarda birden fazla yerel disk bulunabilir, yada tek bir yerel disk üzerinde birden fazla bölümlendirme yapılabilir. Genel olarak “C” sürücüsü windows işletim sistemi ve diğer yüklü programlar için, “D” sürücüsü ise müzik, video ve diğer kullanıcı dosyalarını depolamak için kullanılır. Böylece işletim sisteminin çökmesi durumunda bile “D” sürücüsündeki veriler kaybolmaz, yerel diskler üzerinde çift tıklayarak içindeki dosya ve klasörlere erişilebilir, sağ tıklama ise aşağıda görüldüğü gibi bir menü açar.

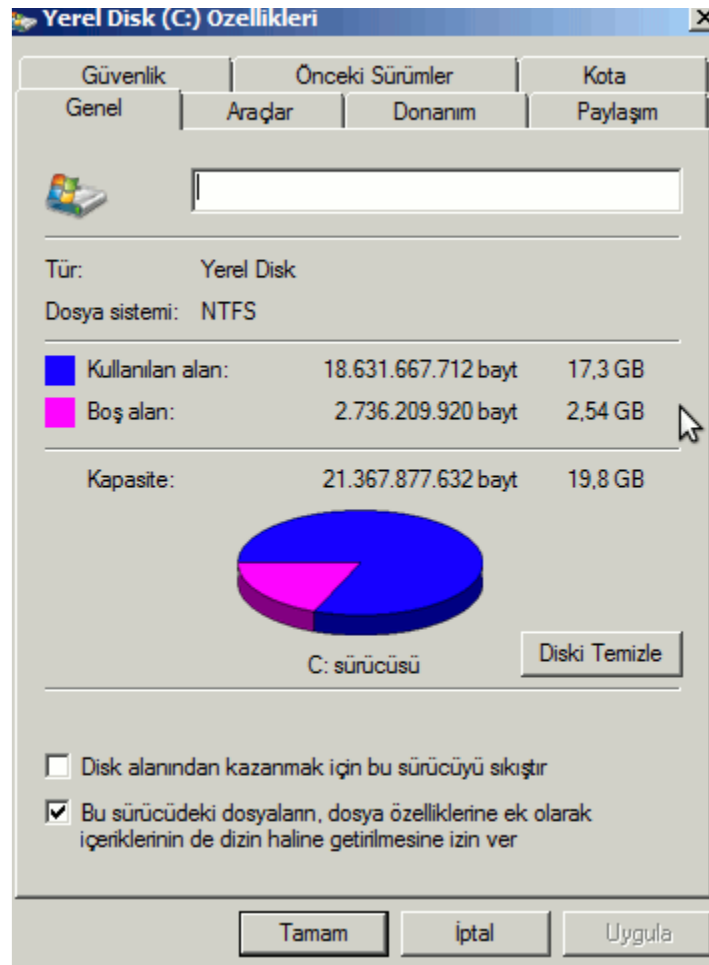
Disk Bölümlerine Sağ Tıklayınca

Aç: Çift tıklama ile aynı işlemi gerçekleştirir, disk içeriğini görüntüler.

Yeni Pencerede Aç: Disk içeriğinin yeni bir pencerede görüntülenmesini sağlar.

Biçimlendir: Tüm disk içeriğini siler(“*formatlama*”), işletim sisteminin yüklü olduğu yerel disk üzerinde bu işlem yapılamaz.

Özellikler: “*Genel*” sekmesi altında disk'in kullanım oranları görülmektedir, burada yer alan “*Diski Temizle*” seçeneği disk üzerindeki kullanılmayan dosya ve/veya klasörleri silerek boş alan miktarını artırır.

“*Araçlar*” sekmesi altında bulunan “*Şimdi denetle*” seçeneği elektrik kesintileri yada benzeri durumlarda disk üzerinde oluşabilecek hataları denetler, “*Şimdi birleştir*” sistem performansının artırılması amacıyla disk üzerinde dağınık halde bulunan dosyaları birleştirir.

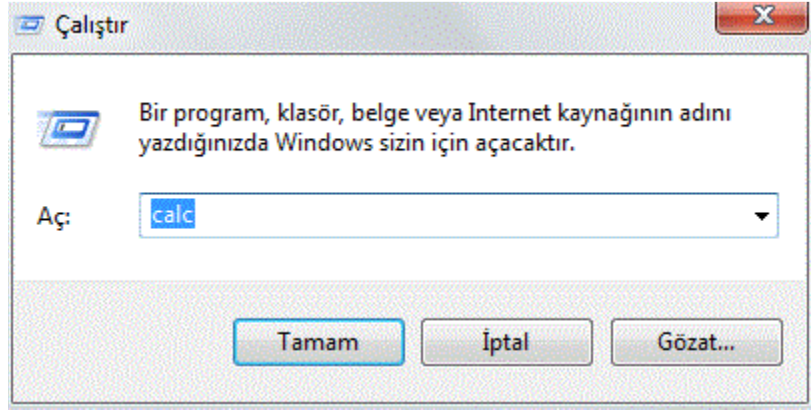
“*Güvenlik sekmesi*” altında sistemde tanımlı kullanıcılar, ve bu kullanıcıların sistem üzerindeki yetkileri görülmektedir, değiştirmek için “*Gelişmiş*” butonuna tıkladıktan sonra bu izinler “*Ekle yada Kaldır*” diyerek değiştirilebilir.

6- Donatılar

Bu bölüm içinde günlük hayatta bilgisayar kullanımı esnasında sıklıkla ihtiyaç duyduğumuz programlar bulunmaktadır, bu programlar:

- a) **Çalıştır:** Bir program adının yazılarak çalıştırılmasını, dosya/klasör açılmasını ya da bir web sayfasının görüntülenmesini sağlar, örnek olarak aşağıda görüldüğü gibi “*Hesap makinesi*” programını çalıştırmak için bu kutuya “*calc*” yazılarak “*enter*” tuşuna basılır.

- b) **Hesap Makinesi:** Basit matematiksel işlemlerin gerçekleştirilmesini sağlar, ileri seviye işlemler için “*Görünüm*” menüsünden “*bilimsel/istatistikçi/programcı*” seçenekleri tercih edilir.

- c) **Komut Sistemi:** İleri düzey sistem yönetimi için komut satırından elle metin tabanlı komutların girilmesini sağlar, örnek olarak aşağıda ki resimde “*ip*” adresinin öğrenilmesi amacıyla bu ekranda “*ipconfig*” komutu girilmiştir.

```
ca. Komut İstemi
Microsoft Windows [Sürüm 6.1.7600]
Telif Hakkı (c) 2009 Microsoft Corporation. Tüm hakları saklıdır.
C:\Users\Acer>ipconfig

Windows IP Yapılandırması

Kablosuz LAN bağdaştırıcısı Kablosuz Ağ Bağlantısı:

    Medya Durumu . . . . . : Medya Bağlantısı kesildi
    Bağlantıya özgü DNS Soneki . . . . . :

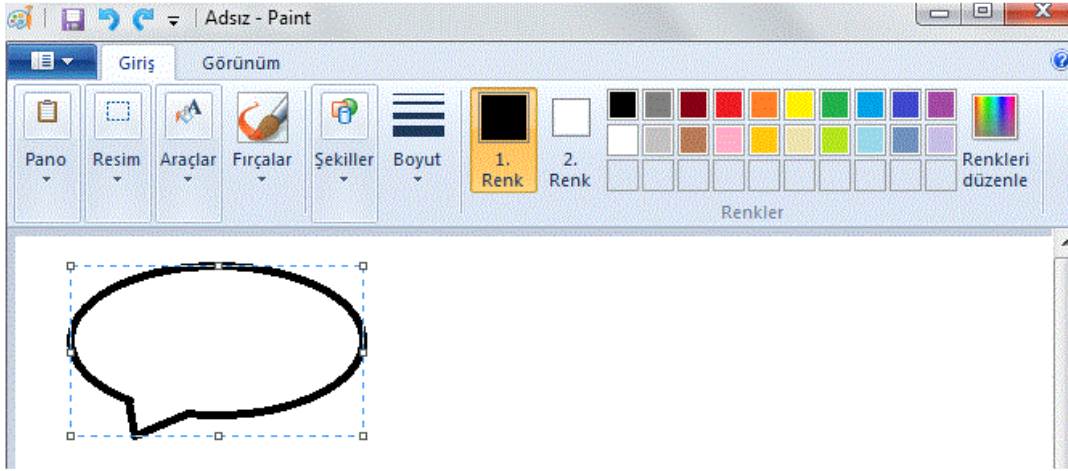
Ethernet bağdaştırıcısı Yerel Ağ Bağlantısı:

    Medya Durumu . . . . . : Medya Bağlantısı kesildi
    Bağlantıya özgü DNS Soneki . . . . . :

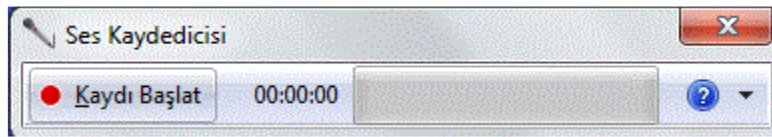
Ethernet bağdaştırıcısı VirtualBox Host-Only Network:

    Bağlantıya özgü DNS Soneki . . . . . :
    Bağlantı Yerel IPv6 Adresi . . . . . : fe80::11b4:5038:cd0b:3b1c%18
    IPv4 Adresi . . . . . : 192.168.56.1
    Alt Ağ Maskesi . . . . . : 255.255.255.0
    Varsayılan Ağ Geçidi . . . . . :
```

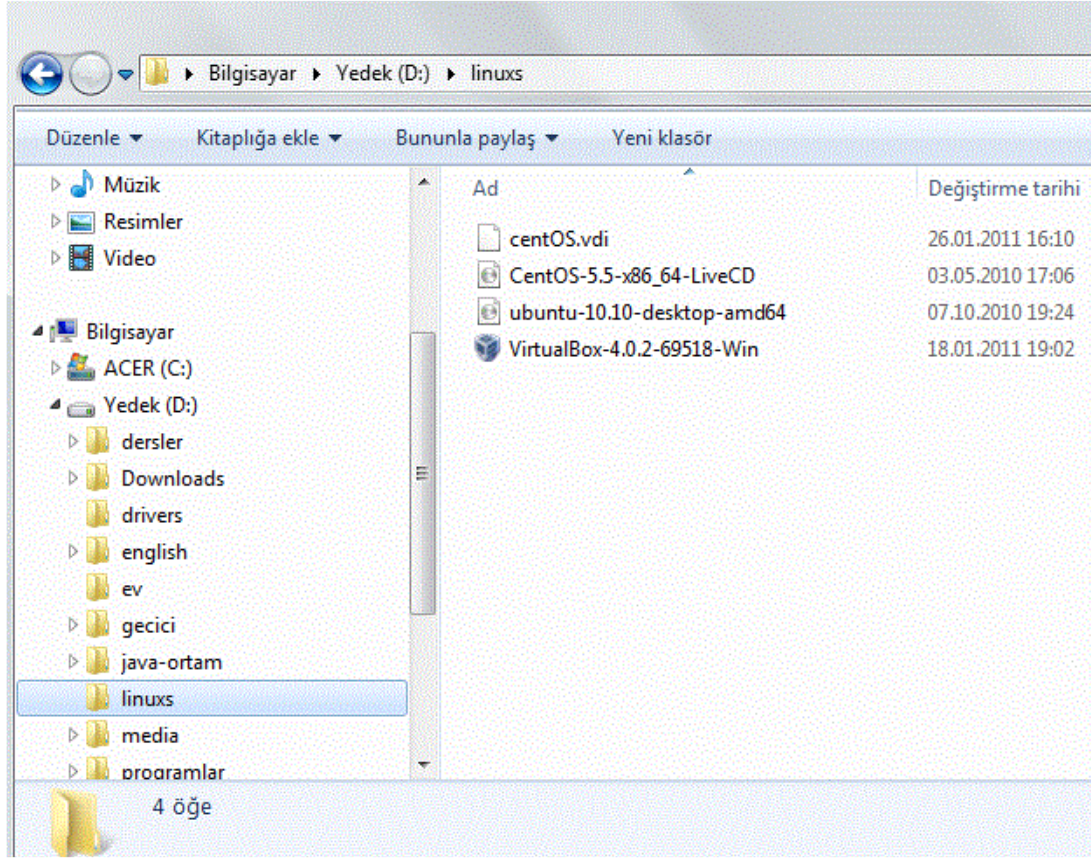
- d) **Paint:** Bu program aracılığıyla basit çizimler oluşturularak resim formatında kaydedilebilir.

- e) **Ses Kaydedici:** Mikrofondan ses kaydı yapılmasını sağlar, başlatmak için “*Kaydı Başlat*” seçeneği, kaydı durdurmak için ise “*Kaydı Durdur*” seçeneği kullanılır.

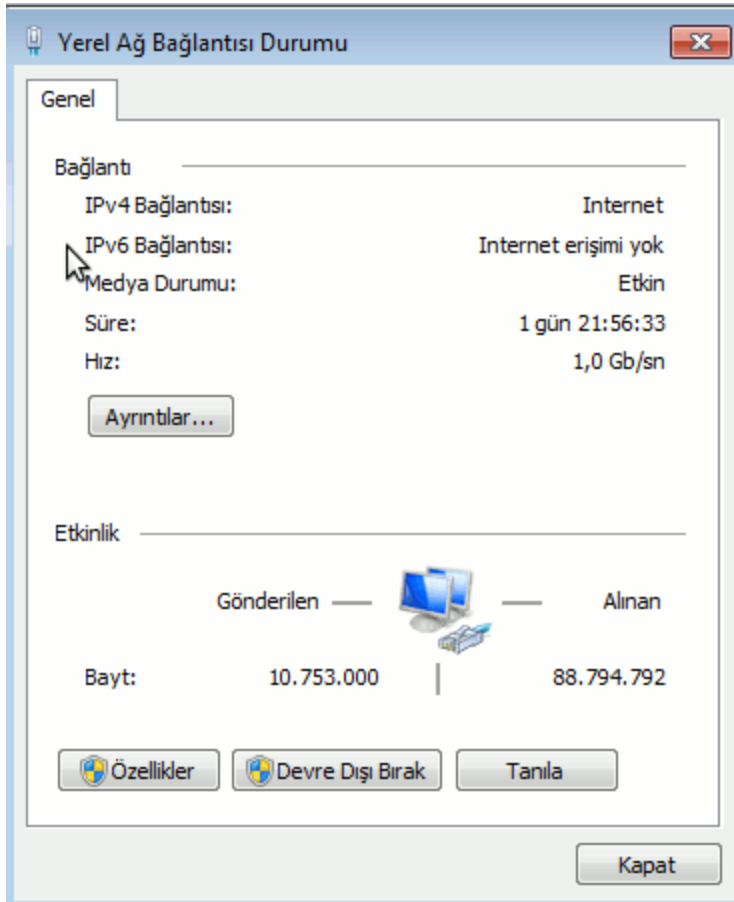
- f) **Wordpad:** Kelime işlemci programıdır, Windows 7’de bulunan kelime işlemci programları ilkelden gelişmişe doğru sıralanacak olursa bu sıra: metin belgesi, wordpad, Microsoft word şeklinde olur. +
- g) **Windows Gezgini:** Bilgisayarda yüklü depolama birimleri, klasörler içinde gezinti yapılmasını sağlar, aşağıda resimde de görülebileceği gibi sol tarafta menü şeklinde içeriği görüntülenmek istenen disk yada klasör, sağ tarafta ise sol tarafta seçilen öğe içeriği görüntülenir.

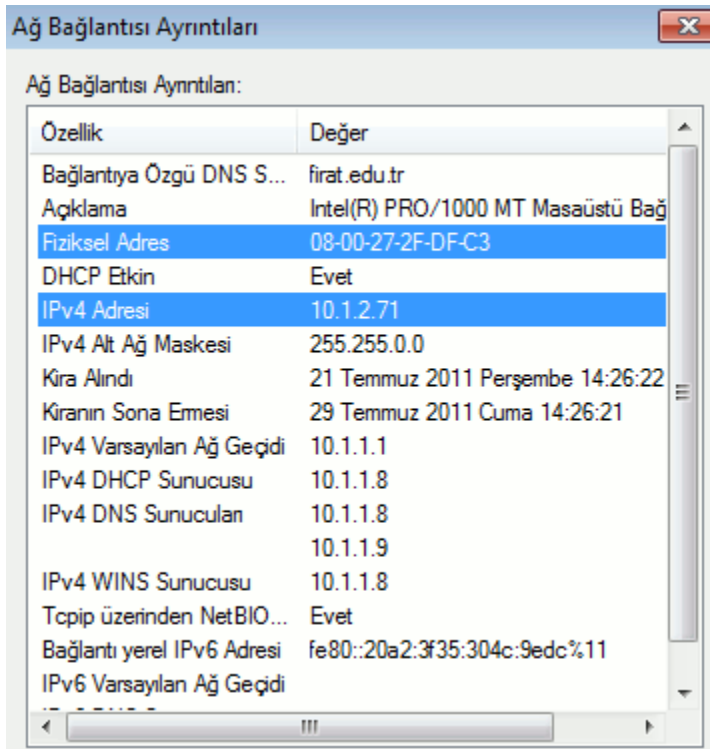
Denetim Masası

Ağ ve Paylaşım Merkezi

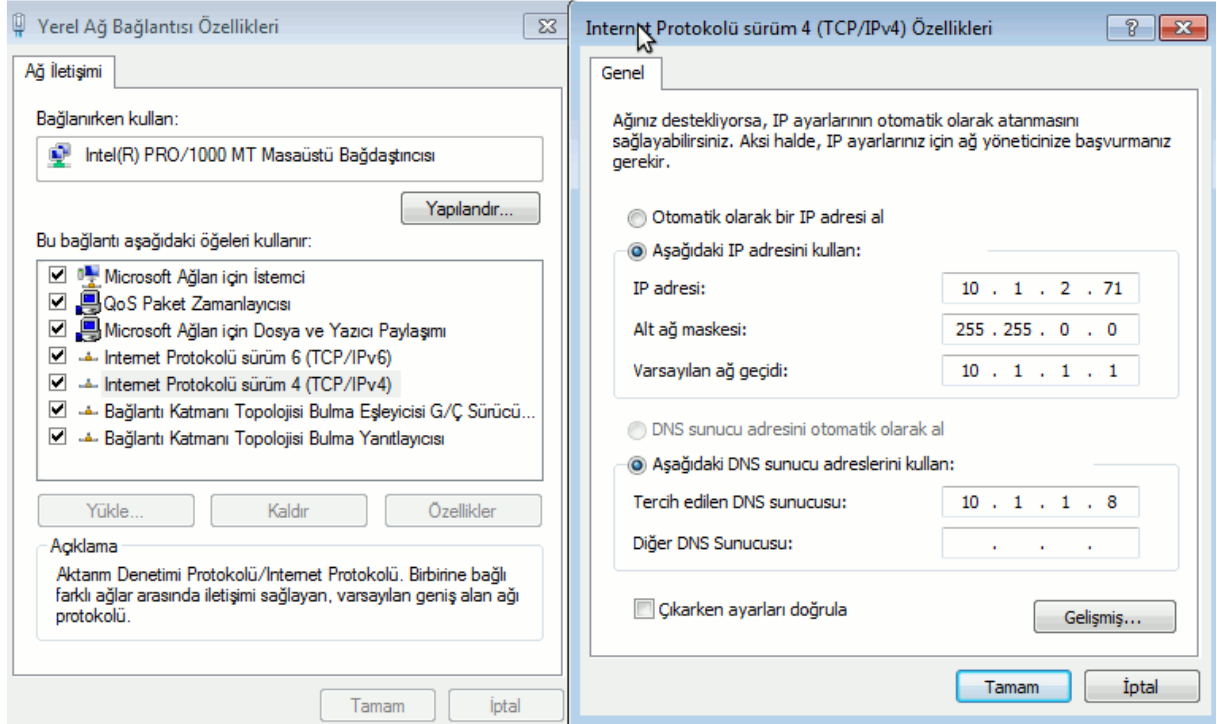
Bilgisayarın o andaki ağ durumunu görüntüleme, ağ aygıtlarının ayarlarını değiştirme, dosya ve yazıcı paylaşımları gibi işlemlerin yapılabilmesini sağlar.

Ağ aygıtına ait ip/fiziksel adres gibi teknik ayrıntılara “Ayrıntılar” butonuna tıklanarak ulaşılabilir, bu ekranda sık gereksinim duyulabilecek IP adresi ve fiziksel adres(mac adresi) seçili olarak gösterilmiştir.

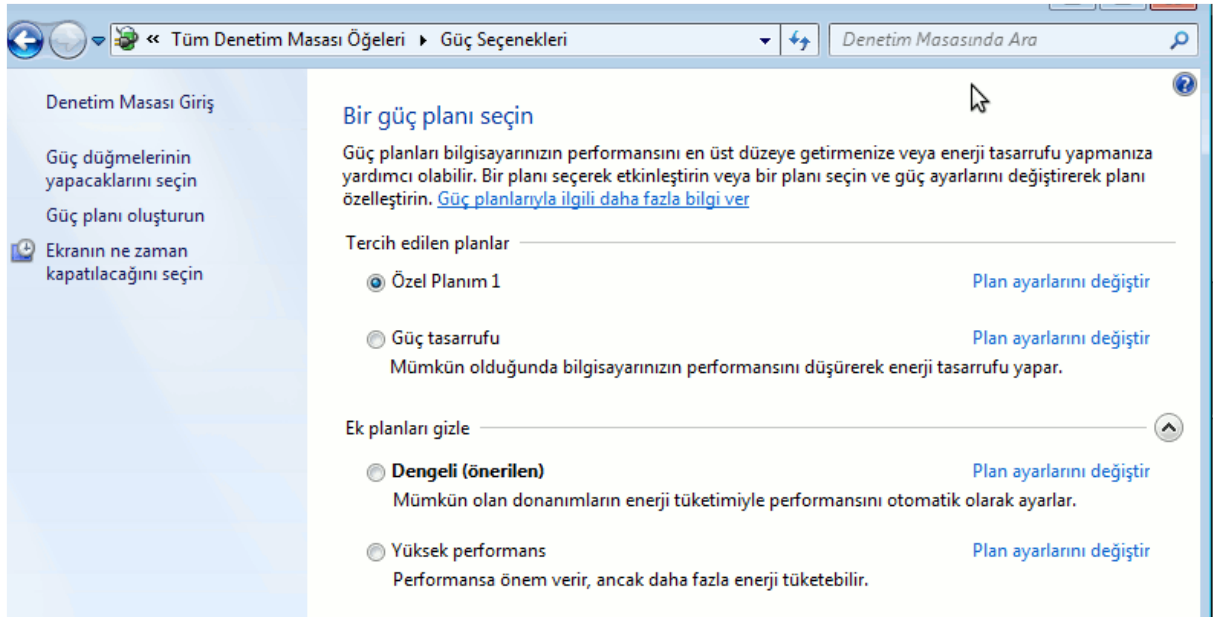
Son olarak “Özellikler” butonuna tıklanarak aygıtla ilgili yüklü olan hizmet programları görüntülenebilir, genel olarak bu ekranda herhangi bir değişiklik yapma ihtiyacı hissedilmez işletim sistemi kuruluş aşamasında windows 7 ağ aygıtını tanıyarak gerekli tüm sürücü ve hizmetleri yüklemiş olacaktır. İp yada Dns adresleri elle belirlenmesi isteniyorsa (çoğunlukla ağ ortamında dhcp sunucusu tarafından otomatik olarak atanır) aşağıda TCP/IP özellikleri penceresinde (yerel ağ bağlantısı özellikleri ekranda tcp/ip seçilip özellikler butonuna tıklanarak açılır) “Aşağıdaki İp adresini/Dns sunucusunu” seçeneğiyle elle girilebilir.

Güç Seçenekleri

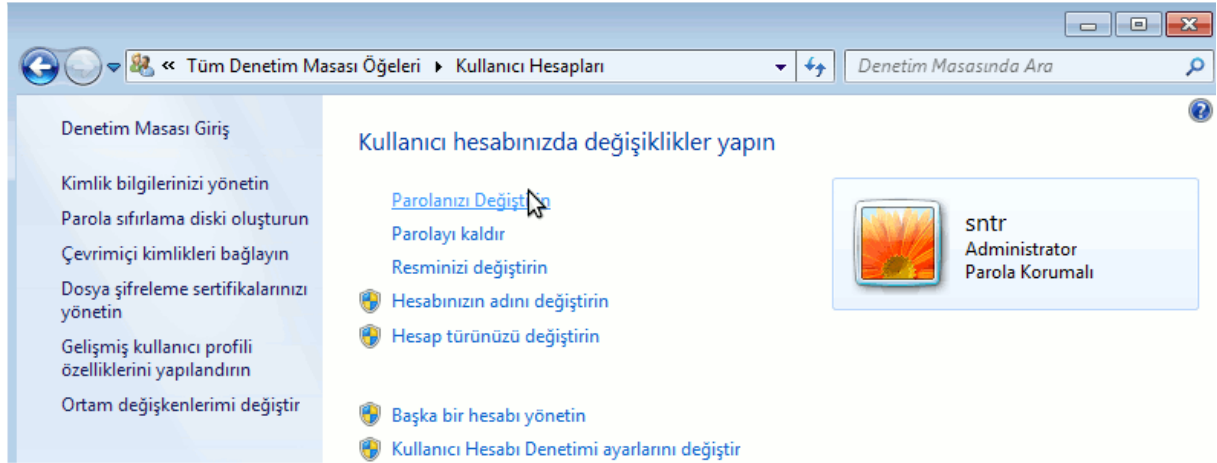
Enerji tasarrufu ve Performans için bilgisayarın güç kaynaklarını nasıl yönettiğinin görülmesini ve değiştirilmesini sağlar, özellikle dizüstü bilgisayar kullanırken pil süresinin verimli kullanımı açısından Güç tasarrufu yada Dengeli seçilmesi uygun olabilir ancak dizüstü bilgisayarlarda güç yönetimi genellikle üretici tarafından sisteme yüklenen yazılımlarla da sağlanabilir.

Kullanıcı Hesapları

Var olan kullanıcı hesaplarının görülmesini/değiştirilmesini, yeni kullanıcı eklenip silinmesini sağlar. Gelen ilk pencerede parola/kullanıcı adını değiştirmek, parolayı kaldırmak, kullanıcı hesabında görülen resmi değiştirmek gibi seçenekler bulunur, diğer kullanıcılarla ilgili işlem yapmak için “Başka bir hesabı yönetin” seçeneği tıklanır.

Değiştirmek istediğiniz hesabı seçin

sntr
Administrator
Parola Korumalı

Guest
Konuk hesabı kapalı

[Yeni hesap oluştur](#)

[Kullanıcı hesabı nedir?](#)

Yapabileceğiniz diğer işlemler

 [Ebeveyn Denetimlerini Ayarla](#)

[Kullanıcı Hesapları ana sayfasına git](#)

[« Kullanıcı Hesapları](#) [Hesapları Yönet](#) [► Yeni Hesap Oluştur](#)

Hesabı adlandırın ve bir hesap türü seçin

Bu ad Hoş Geldiniz ekranında ve Başlat menüsünde görünür.

- ☒ **Standart kullanıcı**
Standart hesap kullanıcıları, çoğu yazılımı kullanabilir ve başka kullanıcıları veya bilgisayarın güvenliğini etkilemeyen sistem ayarlarını değiştirebilir.
- ☐ **Yönetici**
Yöneticilerin bilgisayara tam erişimi vardır ve istedikleri değişiklikleri yapabilirler. Bildirim ayarlarına bağlı olarak diğer kullanıcıları etkileyen değişiklikler yapmadan önce yöneticilerden parolaları veya onayları istenebilir.

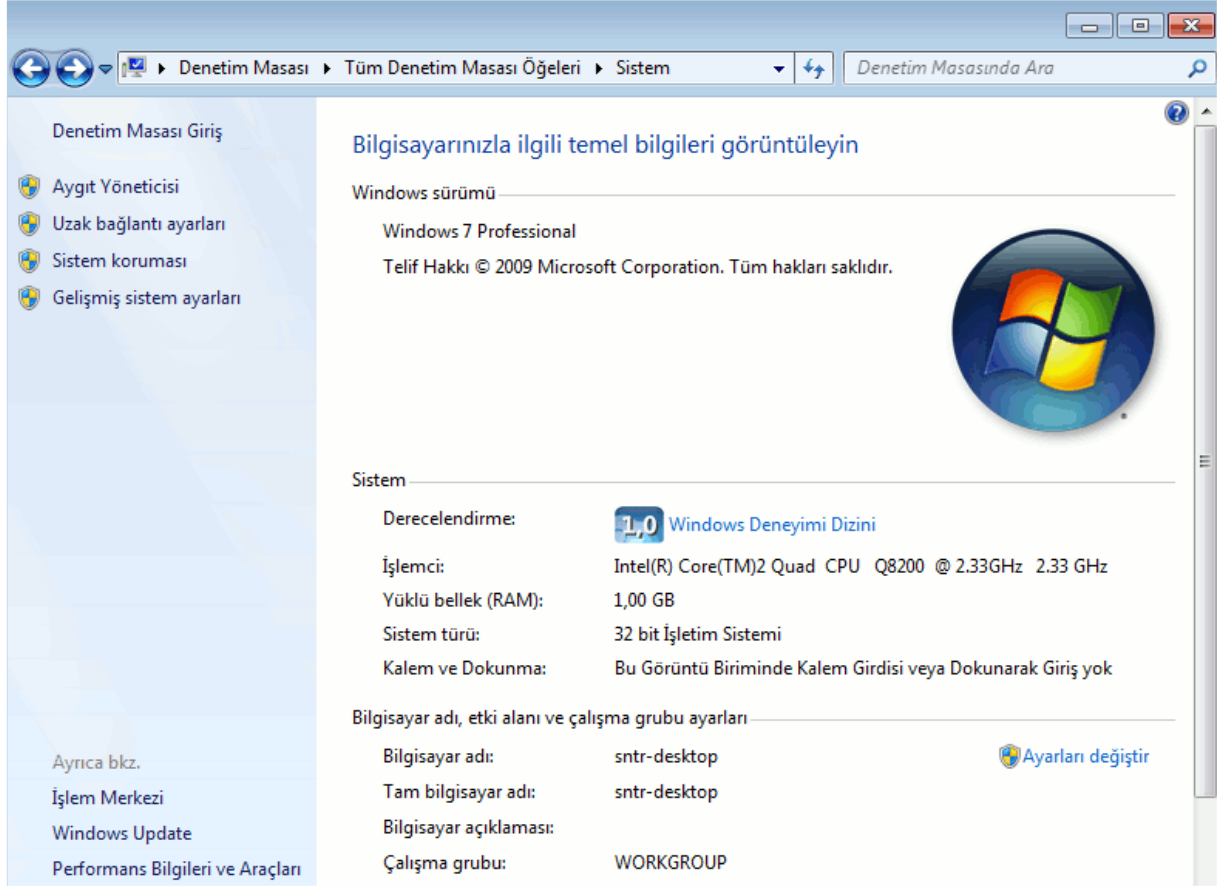
Her hesabı güçlü bir parolayla korumanızı öneririz.

[Neden standart hesap önerilir?](#)

Sistem

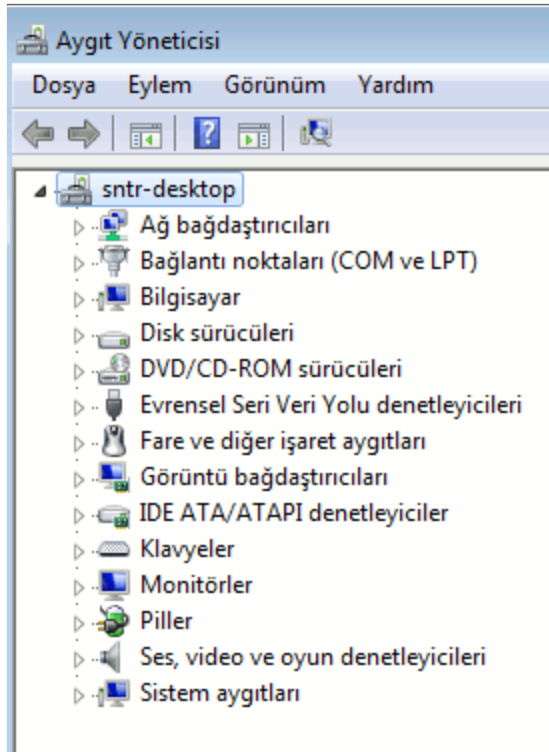
Bilgisayarda yüklü olan tüm aygıtları ve temel sistem bilgisini görüntüler. Aynı pencereye “*Başlat menüsü→Bilgisayarım→sağ tık→Özellikler*” yoluyla ulaşılabilir. Bu pencerede işlemci hızı, toplam bellek miktarı, sistem türü(32/64 bit), bilgisayar adı(ğ üzerinde bilgisayarın görünen adı), çalışma grubu ve derecelendirme bulunmaktadır, derecelendirme

işletim sistemi tarafından sisteme verilen performans puanını simgelemektedir sistemin özelliklerine göre 1 ile 7.9 arasında bir değer alır.

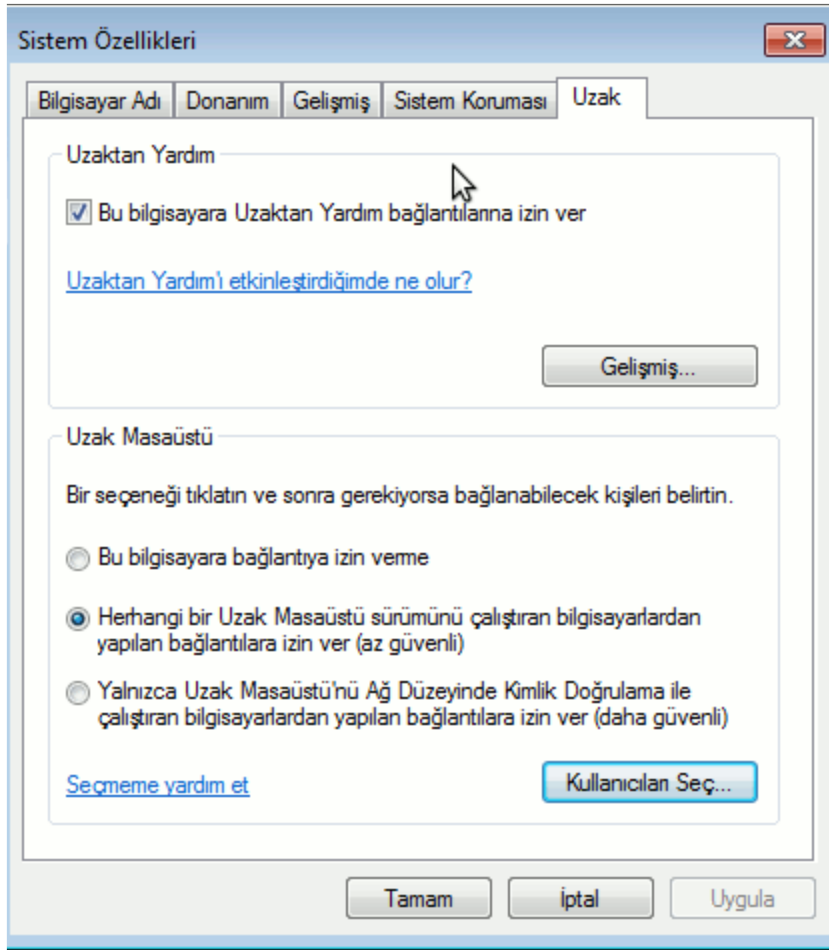
Aygıt Yöneticisi: Denetim masasında ayrı bir seçenek olarak ta bulunur. Bilgisayarda yüklü olan tüm donanım aygıtlarını ve ayarlarını görüntüler. Herhangi bir aygıt üzerinde sağ tıklanırsa yandaki pencere ekrana gelir, gelen pencerede “*özellikler*” aygıtın sürücülerini, atanan donanım kaynaklarını ve aygıtın durumunu, “*kaldır*” aygıtın sistemden kaldırılmasını, “*Devre Dışı Bırak*” aygıtın pasif edilmesini, “*Sürücü Yazılımını Güncelleştir*” ise aygıt sürücülerinin güncelleştirilmesini(*update*) sağlar.

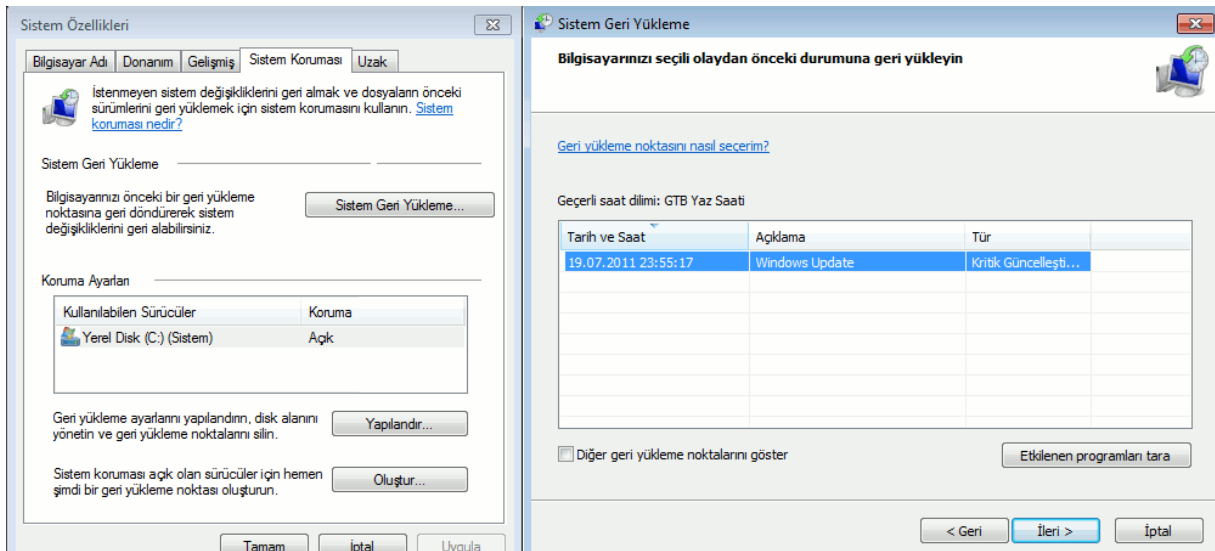

Uzak Bağlantı Ayarları: Uzak Masaüstü(remote desktop) evdeki bilgisayardan işyerindeki bilgisayarı(yada tam tersi)bilgisayarın başındaymış gibi kullanılmasını sağlar, aşağıda örnekte Linux kullanılan bir bilgisayardan windows 7 kullanılan uzaktaki bilgisayara yapılan uzak masa üstü bağlantısı gösterilmektedir.

Bir bilgisayara uzak masa üstü bağlantısı yapabilmek için o bilgisayarda uzak masa üstü bağlantılarının aktif olması, o bilgisayarda tanımlı kullanıcı/parola ikilisinin olması ve bilgisayarın “*ip adresi*” yada “*dns adının*” bilinmesi gerekir(bilgisayar adı/ip adresinin nasıl öğrenilebileceği “*ağ ve paylaşım merkezi*” konusunda verilmişti). Aşağıdaki pencerede de “*Bilgisayar Adı*” sekmesinde görülebilir, uzak masaüstü “*Uzak*” sekmesinde “*Uzak Masaüstü*” kısmında ilgili seçenek seçilerek aktif edilebilir, son olarak burada “*Kullanıcıları Seç*” daha sonra “*Ekle*” diyerek sisteme uzak masaüstü bağlantısı yapmaya yetkili kullanıcılar seçilir.

Sistem Koruması: Sistem Geri yükleme'nin çalıştırılmasını sağlar, bu ekrandan sistem geri yükleme tıklandıktan sonra gelen pencerede sistemin kararlı çalıştığı daha önceki bir zamana geri yüklenmesi ya da bir geri yükleme noktası oluşturulmasını sağlar.

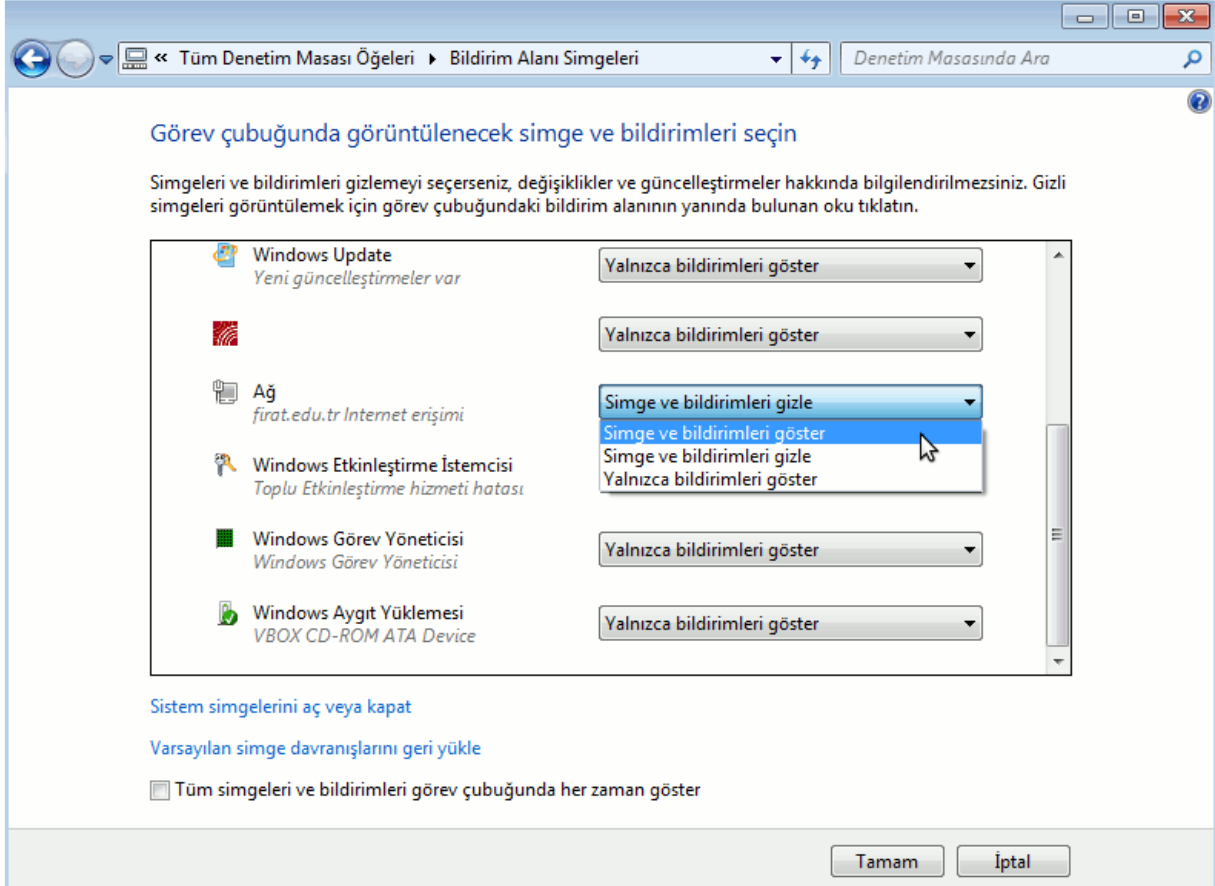

Windows Defender

Windows işletim sisteminin kötü amaçlı yazılımlara karşı koruma programıdır, "Tara" seçeneği ile elle sistem taraması da yapılması sağlanabilir.

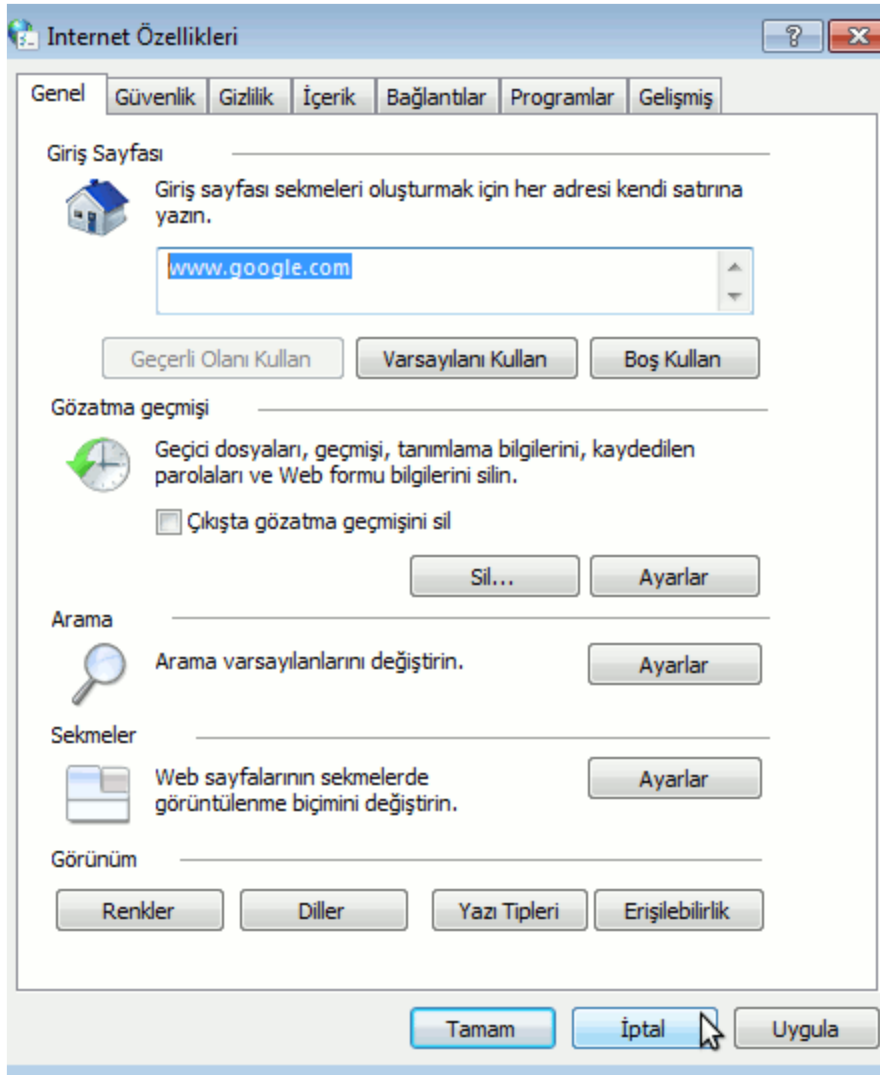
Bildirim Alanı Simgeleri

Görev Çubuğunun sağında bulunan “Bildirim Alanı” ile ilgili ayarlamalar(İlgili programa ait bildirim alanında simge gösterilmesi gizlenmesi gibi) buradan yapılır, örnek olarak aşağıda ağ ile ilgili simge ve bildirimin bildirim alanında gösterilmesi sağlanmıştır.

İnternet Seçenekleri

Bu seçeneğe “ağ ve paylaşım merkezi” ya da internet explorer programı araçlar menüsünden “internet seçenekleri” denilerek te ulaşılabilir. Bu pencerede ilk sekmemiz olan “Genel” altında bulunan “Giriş Sayfası” alanı internet explorer programının ilk çalıştırıldığında hangi sayfayı açacağını belirler, boş kullanılabileceği gibi resimde olduğu gibi belirli bir internet adresi verilebilir. “Ayarlar” seçeneği internet explorer hafızasında sayfaların tutulacağı gün sayısının belirlenmesini sağlar “0” seçilmesi durumunda adresler hiç hafızaya alınmaz.

“Sil” seçeneğiyle internette gezinirken bilgisayarımıza kaydedilen geçici dosyaları, çerez bilgilerini ve tarayıcı geçmişi gibi bilgileri silebiliriz.

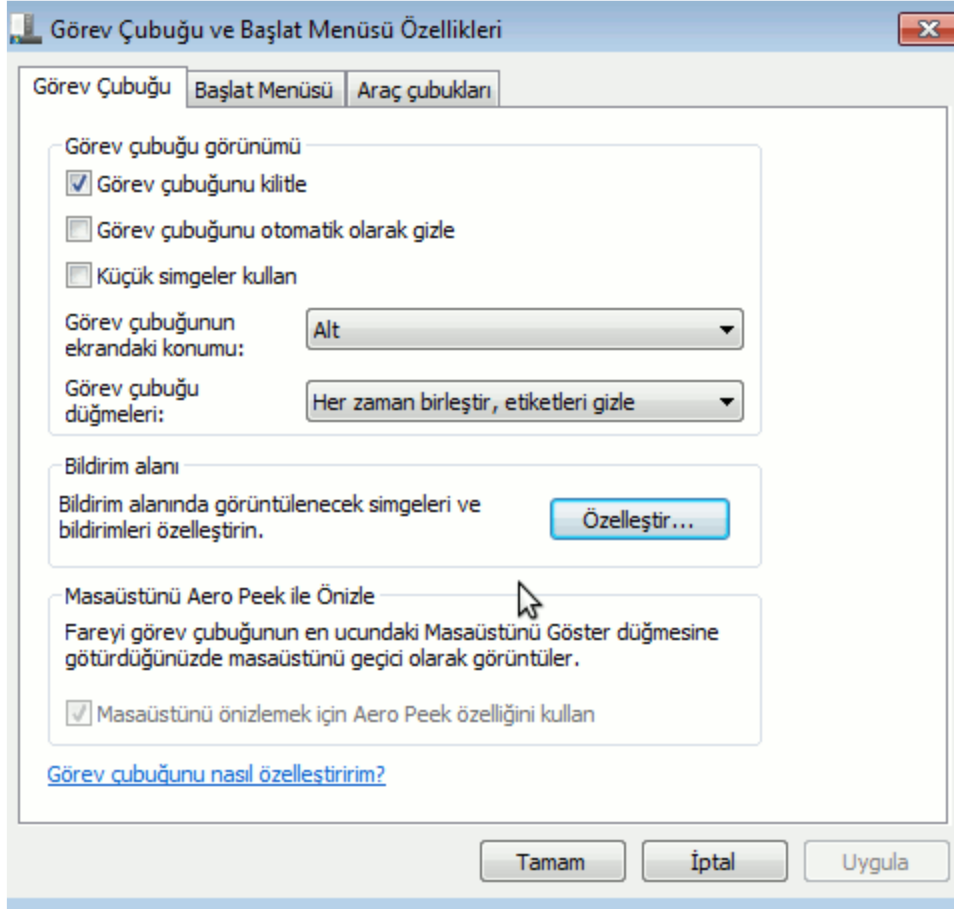
“Güvenlik” sekmesinde tarayıcının güvenlik düzeyi belirlenebilir, düşük düzey seçilmesi durumunda zararlı yazılımların bilgisayara daha kolay bulaşabileceği, en yüksek düzeyin seçilmesi durumunda ise bazı içeriklere erişilemeyeceği unutulmamalıdır, bu sekmede “özel düzey” seçilerek ilgili ayarlamalar tek tek yapılabilir.

İnternette gezinti yaparken kimi sitelerden gelen reklam amaçlı açılır sitelerin engellenmesi için “Gizlilik” sekmesinden aşağıdaki gibi “Açılır Pencere Engelleyicisi Aç” seçili olmalıdır, bazı sitelerden gelen açılır pencerelere izin vermek için “Ayarlar” butonuna tıklanarak bu adreslerin izin verilenler listesine eklenmesi gerekmektedir.

“Gelişmiş” sekmesinde ise Internet Explorer programının web sayfalarını yorumlamasıyla ilgili ayarlar görülebilir, örneğin “Resimleri göster” seçeneğinin seçili olmaması durumunda web sayfalarındaki resimleri tarayıcı göstermeyecektir.

Görev Çubuğu ve Başlat Menüsü

Başlat menüsünün ve görev çubuğunun özelleştirilmesini sağlar, bu seçeneğe “görev çubuğu” üzerinde sağ tıklayıp “özellikler” denilerek te ulaşılabilir. İlk sekme olan “Görev Çubuğu” sekmesinde “görev çubuğunu otomatik olarak gizle” seçeneği aktif edilirse görev çubuğu ekranda gözükmez ancak fare ekranda görev çubuğunun olması gereken yere sürüklendiğinde görünür hale gelir. “Küçük simgeler kullan” seçeneği aktifse görev çubuğunda çalışan programlara ait simgeler daha küçük görünür. “Görev çubuğunun ekrandaki konumu” varsayılan olarak “Alt” olarak seçilidir, buüst, sol veya sağ olarak değiştirilebilir. “Özelleştir” butonuna tıklandığı zaman daha önce incelenen “Bildirim alanı simgeleri” penceresi görüntülenir.

“Başlat Menüsü” daha önceki konularda başlat menüsü sol sütununda en son kullanılan programlara yer verildiğini incelenmişti, eğer en son erişilen program ve öğelerin listesinin tutulması tercih edilmiyor ise “Gizlilik” altında “En son açılan programları/öğeleri Başlat menüsünde depola ve görüntüle” seçenekleri aktif olmamalıdır.

Başlat menüsü” sekmesinde “Özelleştir” seçeneğiyle başlat menüsün bulunan öğelerle ilgili görünüm ayarları aşağıdaki gibi tek tek değiştirilebilir.

Son sekme olan “Araç çubukları” sekmesinde örnek olarak “Adres” ve “Masaüstü” seçenekleri aktif edilirse başlat menüsü resimdeki gibi görünecektir.

Windows Güvenlik Duvarı

Bilgisayarın kötü amaçlı yazılımlardan korunmasına yardımcı olur. “*Windows Güvenlik Duvarı'nı etkinleştir veya devre dışı bırak*” diyerek güvenlik duvarını açmış/kapatmış oluruz, “*Gelişmiş ayarlar*” seçeneği ile kurallar tanımlayabiliriz.

Yedekleme ve Geri Yükleme

Kişisel verilerin ve/veya sistemin yedeği alınarak silinme çökme gibi durumlarda yedekten geri yüklenebilmesini sağlar, günümüzde yedekleme için genelde harici diskler yada dvd kullanılır. Sistem yedeği içinse genel olarak bilgisayar üreticileri ya sistemin beraberinde onarım cd'si vermekte ya da sabit diskte gizli bir bölmede sistemin ilk halini bulundurmaktadır, bu tür bir durumda bilgisayar açılırken kurtarma yazılımları ile sistem ilk günkü haline döndürebilir.

Aygıtlar ve Yazıcılar

Başlat menüsünden bilgisayar yoluyla bu seçeneğe ulaşılabilir, bilgisayara bağlı yazıcı, tarayıcı, harici disk gibi aygıtlar buradan görülebilir.

Bölge ve Dil

Dil, sayı ve tarih formatlarının gösterim şekli ve klavye türünü değiştirilmesini sağlar, ilk sekme olan “*Biçimler*” sekmesinde tarih ve saatin gösteriliş formatı değiştirilebilir, “*Ek Ayarlar*” seçeneğiyle sayı, para birimi, tarih ve saat ayarları görülebilir.

Bölge ve Dil

Biçimler Konum Klavyeler ve Diller Yönetimsel

Biçim:

Türkçe (Türkiye)

Tarih ve saat biçimleri

Kısa tarih: gg.aa.yyyy

Uzun tarih: gg aaaa yyyy gggg

Kısa saat: SS:dd

Uzun saat: SS:dd:ss

Haftanın ilk günü: Pazartesi

[Gösterim ne anlama gelir?](#)

Örnekler

Kısa tarih: 22.07.2011

Uzun tarih: 22 Temmuz 2011 Cuma

Kısa saat: 17:30

Uzun saat: 17:30:55

[Dilleri ve bölgesel biçimleri değiştirme hakkında bilgi edinmek için çevrimiçi olun](#)

Ek ayarlar...

Tamam İptal Uygula

“*Klavyeler ve Diller*” sekmesinde “*Klavye değiştir*” diyerek klavye türünü değiştirebiliriz, örneğin Türkçe F klavye kullanmamız gerekiyorsa aşağıdaki pencerede Türkçe Q seçiliyken “*Kaldır*” seçeneğinden sonra “*Ekle*” ile Türkçe F klavye eklenerek kullanılan klavye türü değiştirilebilir.

Erişim Kolaylığı Merkezi

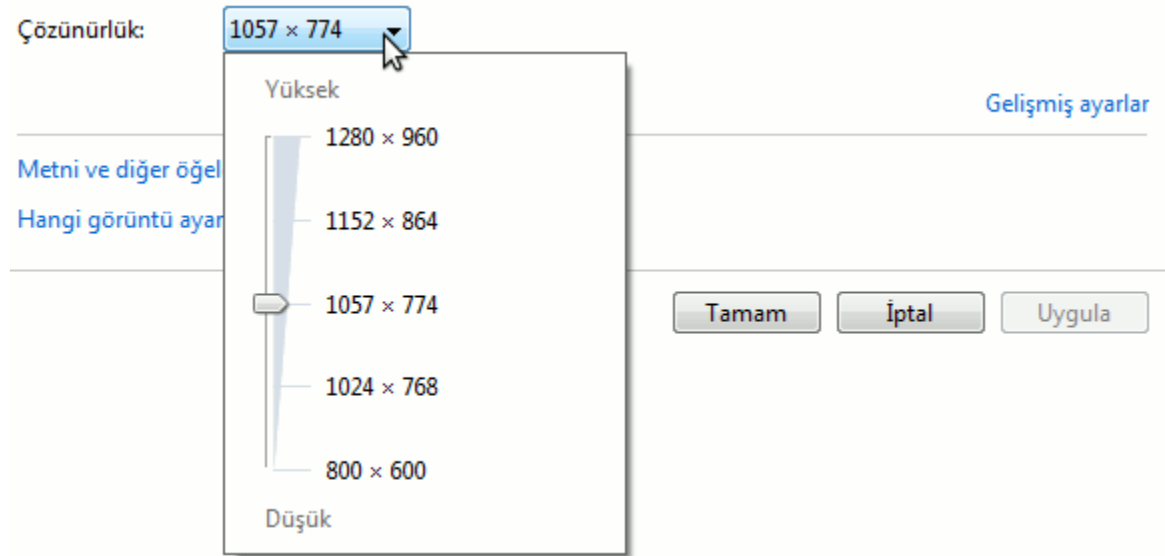
“*Ekran klavyesi*”, “*Büyüteç*” gibi bazı erişim kolaylığı sağlayan uygulamaların başlatılmasını sağlar.

Fare

Fare kullanımıyla ilgili düğme yapılandırması, işaretçi hızı gibi ayarların değiştirilmesini sağlar. “*Düğmeler*” sekmesinde farenin sol/sağ tuş düğmeleri “*Birincil ve ikincil düğmeleri değiştir*” seçeneği işaretlenerek (solaklar için ters olması gerektiğinden) değiştirilebilir. “*Çift tıklatma hızı*” yine aynı sekme aracılığıyla ayarlanabilir. “*İşaretçiler*” sekmesinde farenin görünümü değiştirilebilir. “*İşaretçi Seçenekleri*” sekmesinde işaretçi izleri aktif edilebilir. “*Tekerlek*” sekmesinde ise tekerleğin her hareketinde kelime işlemci programlarında kaç satır atlanacağı belirlenebilir.

Görüntü

Ekran çözünürlüğü ve renk derinliğinin ayarlanmasını sağlar, “*Görüntü*” penceresinde “*Çözünürlüğü ayarla*” seçeneğiyle ekran çözünürlüğü değiştirilebilir, aşağıda resimde ekran çözünürlüğü 1057x774 olarak seçilmiştir.

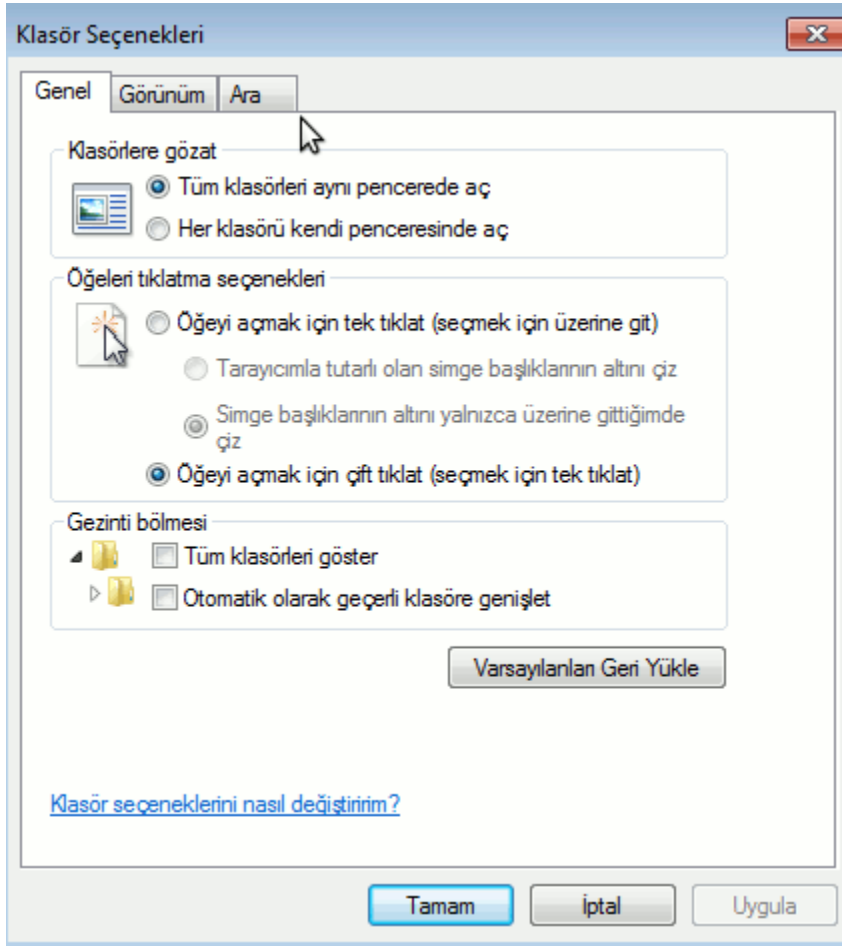
İşlem Merkezi

Yedekleme, Windows update gibi seçenekleri bir arada bulundurur.

Klasör Seçenekleri

Dosya ve klasörlerin görüntü ayarlarının değiştirilmesini sağlar. “*Genel*” sekmesinde tüm klasörlerin ayrı pencerede/aynı pencerede açılması, klasörleri seçmek ve açmak için tıklama seçeneklerinin değiştirilmesini sağlar. “*Görünüm*” sekmesi ise gizli dosya ve

klasörlerin/dosya uzantılarının görüntülenip görüntülenmeyeceği gibi ayarların yapılmasını sağlar.

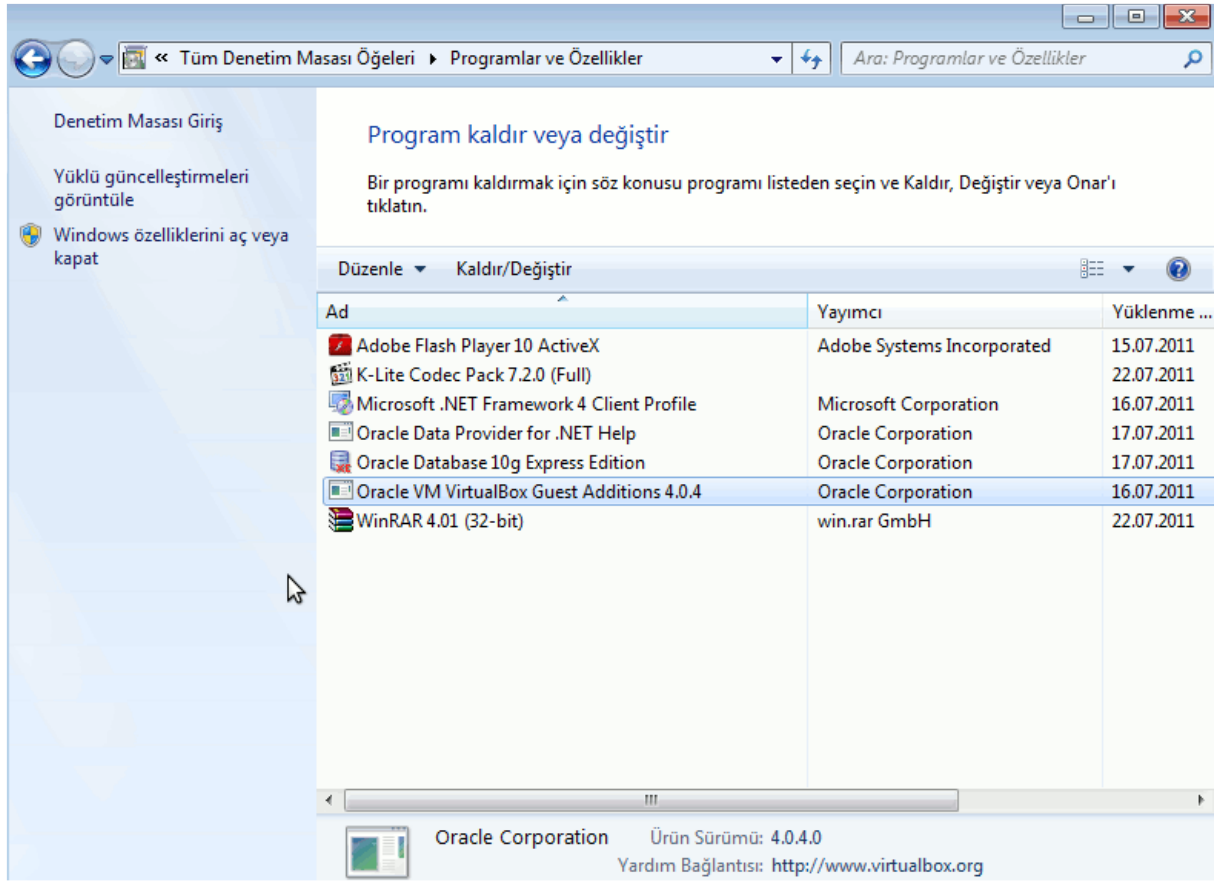
Masaüstü Araçları

Takvim, hava, cpu ölçer gibi uygulamaların masaüstünde görünmesini sağlar(iptal etmek için araç üzerinde sağ tıklayıp “*Araç kapat*”) pencerede yer alan araçların dışında “*Daha çok çevrimiçi araç al*” diyerek internetten ekstra araçlar edinilebilir.

Programlar ve Özellikler

Öncelikle bu ekranda yüklü olan programlar görüntülenmektedir, bilgisayardan silinmek istenen program üzerinde çift tıklandıktan sonra “*Kaldır*” ya da “*Uninstall*” diyerek önermeler izlenir(genel olarak, bir programı kaldırmak için başlat menüsünde programa ait menüde “*kaldır*” yada “*uninstall*” seçeneği kullanılır).“*Windows özelliklerini aç veya kapat*” seçeneği windows'a ait ek bileşen hizmetlerinin kullanılabilmesini sağlar, örneğin “*Internet Information Service*” hizmeti bu seçenek aracılığıyla aktif edilebilir.

Ses

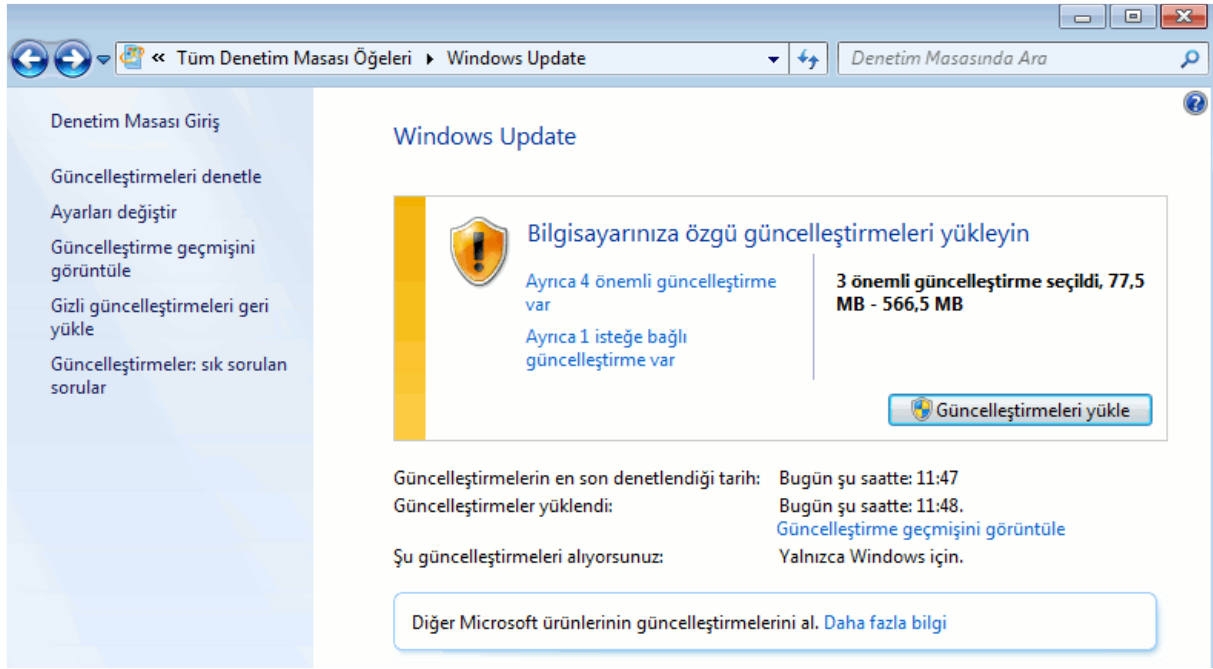
Ses aygıtlarının yapılandırılmasını sağlar.

Tarih ve Saat

Bildirim alanında “*tarih ve saat*” simgesi üzerinde çift tıklanarak ta aynı seçeneğe ulaşılabilir, tarih ve saati değiştirmemizi sağlar.

Windows Update

Yazılım ve sürücü güncelleştirmelerinin denetlenmesi/yüklenmesi, güncelleştirme sıklığının değiştirilmesi(“*Ayarları değiştir*” seçeneği ile güncelleştirmelerin ne sıklıkta yapılacağı belirlenebilir) işlemlerini yerine getirir.

Kişiselleştirme

Görüntü, fare, görev çubuğu, masaüstü arka planı, ekran koruyucu, erişim kolaylığı gibi birçok denetim masası işlevini bir arada sunar.

Yönetimsel Araçlar

Sistemin yönetimi ile ilgili ileri düzey seçenekleri burada bulabiliriz, örneğin “*Hizmetler*” altında bilgisayarımızda çalışan tüm hizmetleri ve durumlarını görebilir, bu hizmetleri durdurabilir ya da yeniden başlatabiliriz.

VİZE KONULARININ ÖZETİ

1=FORMAT NASIL ATILIR

2=İŞLETİM SİSTEMİ NEDİR

3=İŞLETİM SİSTEMİ ÖNEMİ

- Donanım (CPU,Bellek,G/Ç Aygıtları)
- İşletim sistemi
- Uygulama programları (Compilers,Assembler,Loaders,Database Systems,vb.)
- Kullanıcılar(İnsanlar,Diger bilgisayarlar)

4=İŞLETİM SİSTEMLERİNDE TEMEL KAVRAMLAR

- a. Proses(Process)=> Çalıştırılabilir bir program
- b. Dosya uzantıları

c. İş(job)=> Kullanıcıların, bilgisayar sisteminde bağımsız bir bütün olarak ve belli bir sıra dahilinde işlenmesinin istedikleri hizmetler kümesi “iş (job)” denilebilir.

d. İşlemci /Sunucu

Tanımı verilecek olunursa: Client= Yönetilen Server= Yöneten (Ana makine)

f.Boot (Yeniden Başlatma)=> Biosda Yapılacak olan ayardır.(Cd roomu seçeriz)

5=İŞLETİM SİSTEMİNİN GÖREVLERİ

1. İşlem yönetimi
2. Bellek yönetimi
3. Giriş-Çıkış Yönetimi
4. Dosya yönetimi
5. Kullanıcı Yönetimi

6=İŞLETİM SİSTEMLERİ SINIFLANDIRILMASI

A. KULLANIM AMACINA GÖRE İŞLETİM SİSTEMLERİ

- 1.Sunucu (server) işletim sistemleri
- 2.Masaüstü işletim sistemleri
- 3.Mobil işletim sistemleri
- 4.Diğer

B. ÜRÜN AİLESİNE GÖRE

- 1.Microsoft Windows
- 2.Unix
- 3.Linux
- 4.MacOS

7= DOSYA YA DA KLASÖR ÜZERİNDE SAĞ TIKLAMAK

8= SAĞ TIKLAYINCA (3 TANESİNİ YAZINIZ)

9=GÖREV ÇUBUĞU YÖNETİCİSİ

- a) Uygulamalar
- b) İşlemler
- c) Hizmetler
- d) Performans

10= BAŞLAT MENÜSÜ

11=DONATILAR

a) Çalıştır

b)Komut sistemi

12) Denetim masası

1) Sistem ve Güvenlik

- işletim merkezi =sorunları gidermek için kullanılır*
- windows güvenlik duvarı = Giriş ve çıkışları kontrol eder*
- sitem= Özetle donanım bilgisi verir*
- Windows update =Güncellemeler*
- yedekleme ve geri yükleme*
- yönetimsel araçlar*

2) Ağ ve İnternet

- ağ ve paylaşım merkezi = Bir ağ gruplarına katılmak*
- yeni bir ağ kurmak*
- bağlantının durumunu ve ayrıntılı bilgilerini göstermek*
- dosya yada aygıt paylaşım ayarlarını değiştirmek*

3) Donanım ve ses

Bilgisayara bağlı çevresel aygıtlar. Bir aygıt takılınca otomatik kullanma seçenekleri

- ses ayarları*

4) Programlar

- kurullu programların kaldırılması*
- dosya uzantılarına göre çalıştırılan uygulamalar*

5) Kullanıcı hesapları ve aile koruması

- yeni bir kullanıcı açmak*

-var olan kullanıcıyı silmek , parola değiştirmek , parola kaldırmak ve bilgisayarın kullanımını denetlemek

6)Görünüm ve Kişileştirmek

-kişileştirme= masaüstü görsel ayarları

-görüntü = çözünürlük, birden fazla monitör , font ve simge büyüklüğünü ayarlamak

-masa üstü araçları (hava durumu , k.oyunlar ,saat , işlemci sıcaklığı)

-klasör seçenekleri (açılış ve görüntüleme seçenekleri ,gizlilik ayarları yaparız

-yazı tipleri (Windows 'daki klasörler ve menülerine kullanılan yazı tipi stillerini değiştirmek

7)Saat dil ve bölge

-klavye dili , bilgisayarın dili ,saat ve tarih bilgisayarın para birimi bilgisayarın sayıları kullanım şekli gibi ayarlar yapılır

8) Erişim kolaylığı

-Bilgisayarın engellilerin kullanılması için bazı kolaylıklar sağlar

-büyüteç

-konuşma tanımı

-sesli bildirim vb.

DOS KOMUTLARI

DIR	Hafızada kayıtlı olan programı ekrana listeler.
-----	---

COPY	Bilgileri bir yerden başka bir yere kopyalamak amacıyla kullanılır.
------	---

COPY	Bilgileri bir yerden başka bir yere kopyalamak amacıyla kullanılır.
MOVE	Dosyaları bir yerden başka bir yere taşımak için kullanılır. Açıklama : Bu taşıma işleminde dosyaları bir yerden silerek başka bir yere kopyalar.
DEL	Dosyaları silmek için kullanılır.
DELTREE	dizinleri silmek için kullanılır.
FORMAT	Yeni alınmış bir disket makinaya tanıtmak amacıyla kullanılır. Açıklama : Un formatla atılan bir disk yanlışlıkla format çekildiğinde kurtarılamaz.
CHKDSK /F	Bozuk sektörleri düzeltir. Düzeltemediğini diskin sonuna atar.
CHKDSK /V	Bozuk sektörleri düzeltir. Dosyaları ekranda gösterir.
MD	klasör ve izin oluşturur.
CD	klasör içine girer.
CD..	klasör dışına çıkar.
RD	Boş klasörü siler.
XCOPY	Dosyaları ve izinleri bir yerden başka bir yere kopyalamak amacıyla kullanılır.
TREE	Klasörleri ekranda göstermek amacıyla kullanılır.
ATTRIB	Dosyaların özelliklerini değiştirmek amacıyla kullanılır. Parametreleri : <ul style="list-style-type: none"> • ATTRIB +H = Dosyaları gizlemek amacıyla kullanılır. • ATTRIB -H = Dosyaları gizliliğini açmak amacıyla kullanılır. • ATTRIB +S = Sistem dosyalarını gizlemek amacıyla kullanılır. • ATTRIB -S = Gizli sistem dosyalarını açmak amacıyla kullanılır. • ATTRIB +R = Sadece okunabilen dosyaları listeler. • ATTRIB -R = +R ile gizlenmiş dosyaları açmak için kullanılır.

Time	Saati göster	
Date	Tarihi göster	

1) dir komutu

dir

dir (directory) komutu, bir dizindeki dosya ve klasörlerin listesini, son değiştirme zamanı ve dosya boyutlarıyla birlikte görüntüler.

dir /a

/a parametresi ile dir komutu, gizli ve sistem dosya ve izinleri dahil olmak üzere tümünü/(a)ll listeler.

dir /ah

/ah parametresi ile dir komutu, sadece gizli/(h)idden dosya ve klasörleri listeler.

dir /as

/as parametresi ile dir komutu, sadece sistem/(s)ystem dosya ve klasörlerini listeler.

dir /s

/s parametresi ile dir komutu, içinde bulunulan izin içindeki dosya ve izinlerle beraber tüm alt dizinlerini/(s)ub-directories ve bunların içindeki tüm dosyaları görüntüler. Diğer bir deyişle, içinde bulunulan klasörün içerdiği klasör ve dosyaların (s)ülalesini gösterir.

C:\>**dir** /a Windows |more

Yukarıdaki komut C: kök dizinindeyken yazılmış olup, Windows klasörü içindeki dosya ve izinleri sayfa sayfa görüntüler. | karakteri klavyedeki “**Alt GR**” + “<>” tuşlarına aynı anda basılarak çıkartılır. Listede sayfa sayfa ilerlemek için “Space” tuşu, satır satır ilerlemek için “Enter” tuşuna basılır.

C:\>**dir**>sonuc.txt

dir komut cümlesinden ve parametrelerinden sonra gelecek olan “>” karakteri ve sizin belirleyeceğiniz **dosya ismi** ile komuttan gelen listeyi o isimde bulunan dizine kaydedebilirsiniz.

C:\>**dir** /b > dosyalar.txt

Yukarıdaki komut ise, dosya isimlerini yalın bir şekilde listeler ve “**dosyalar.txt**” adıyla komutun çalıştırıldığı aynı dizine kaydeder. (Değiştirme zamanı ve dosya boyutları olmadan)

Joker Karakterler

C:\Windows>**dir** *e.exe

C sürücüsündeki birimin etiketi yok.
Birim Seri Numarası: 9C02-0C6D

C:\Windows dizini

14.07.2009 04:39	15.360 fveupdate.exe
14.07.2009 04:39	733.696 HelpPane.exe
14.07.2009 04:39	10.240 write.exe
3 Dosya	759.296 bayt

0 Dizin 83.017.465.856 bayt boş

C:\Windows>

Yukarıdaki * (yıldız) joker karakterini kullanarak, dosya isimlerinde bir filtreleme yaptık. * joker karakteri, okey oyunundaki gibi herhangi bir uzunluktaki herhangi bir kelime yerine geçmektedir. Yani * **yerinde ne olursa olsun da dosyanın sonu e.exe ile bitsin** demiş olduk.

C:\Windows>**dir** ?????_*

C sürücüsündeki birimin etiketi yok.

Birim Seri Numarası: 9C02-0C6D

C:\Windows dizini

14.07.2009 08:32	<DIR>	twain_32
21.11.2010 06:25	51.200	twain_32.dll
11.06.2009 00:41	49.680	twunk_16.exe
14.07.2009 04:14	31.232	twunk_32.exe
3 Dosya	132.112 bayt	
1 Dizin	83.017.420.800 bayt boş	

C:\Windows>

Burada ise ? (soru işareti) joker karakterini kullandık. ? karakteri ise sadece herhangi bir tek karakter yerine geçmektedir. ?????_* cümlesinde **önce başta herhangi beş karakter bulunsun, ardından _ (alt çizgi) gelsin, sonra da ne gelirse gelsin** dedik. Ve sonuçlar da aynı istediğimiz şekilde geldi.

2) cd komutu

C:>**cd** Windows

C:\Windows>

cd (Change Directory) komutu, üzerinde bulunulan dizini değiştirmek için kullanılır. Örnekte C: kök dizininde iken, C:\Windows dizinine girilmiştir. “cd Windows” komutunun türkçe meali: “Windows dizinine gir” ‘dir.

C:\Windows>**cd..**

C:>

cd.. komutu ile örnekte görüldüğü gibi bir üst dizine çıktık.

C:>**cd** "C:\Program Files\Adobe"

C:\Program Files\Adobe>

cd komutundan sonra direk bir dizin yolu (directory path) da girilebilir. (Yukarıdaki örnekte olduğu gibi) Farkındaysanız tüm yolu tırnak içine aldık, çünkü “Program Files” klasörü boşluk karakteri içeriyordu.


```
C:\Program Files\Adobe>cd\
```

```
C:\>
```

Kök dizine (root directory) hoop diye çıkmak için, **cd** komutu kullanılır.

Kök dizini değiştirmek için ise,

```
C:\>D:
```

```
D:\>
```

örneğinde görüldüğü gibi, cd komutuna ihtiyaç yoktur. Direk dizin harfi ve : (iki nokta üst üste) kullanılır.

3) md komutu

md "Yeni Klasör"

Yukarıdaki **md komutu (make directory)**, bulunulan dizin içerisinde “**Yeni Klasör**” adında, bir boş dizin oluşturur. Sizde bu komutu uygulayıp ardından “**dir**” komutu ile “**Yeni Klasör**” adında bir klasörün oluşturulduğunu gözlemleyebilirsiniz.

md komutu ile tek cümle ile iç içe dizinler oluşturmanız mümkündür. Mesela:

md dünya\asya\anadolu\ankara\kızılay\starbucks

Bu komut aşağıdaki iç içe geçmiş dizin yapısını oluşturur. Ne kadar harika değil mi?

```
C:\DÜNYA
```

```
├── asya
```

```
│   ├── anadolu
```

```
│   │   ├── ankara
```

```
│   │   │   ├── kızılay
```

```
│   │   │   │   └── starbucks
```

4) rd komutu

rd "Yeni Klasör"

Yukarıdaki **rd komutu (remove directory)**, bulunulan dizin içerisinde “**Yeni Klasör**” adındaki dizini eğer boş ise kaldırır. Sizde bu komutu uygulayıp ardından “**dir**” komutu ile dosya ve dizinleri listeleterek “**Yeni Klasör**” adındaki içi tamamen boş klasörünüzün yok olduğunu gözlemleyebilirsiniz.

Tek başına **rd** komutu ile, içinde herhangi bir şey olan bir klasörü silmeye çalıştığınızda, “**Dizin boş değil.**” uyarısını alacaksınız. Peki bu durumda ne yapılmalı?

rd /s /q "Dolu Klasör"

/s parametresi ile **rd** komutu, bir dizini boş olmasa bile siler.

/q parametresi ise, “**Emin misiniz (E/H)?**” sorusunu cevaplamaktan sizi kurtarır.

5) Del komutu

del (delete) komutu, dosyaları silmek için kullanılır.

```
del a.txt
```

Yukarıdaki komut, bulunulan dizindeki “a.txt” metin dosyasını siler.

Şimdi bir örnek olay düşünelim:

```
C:\TEST
├── silbeni.txt
├── test
│   └── silbeni.txt
└── test
    └── silbeni.txt
```

Yukarıdaki dizin yapısında, iç içe üç “test” adında klasör ve hepsinin de içinde “silbeni.txt” metin dosyası bulunmakta. Bunların hepsini tek bir kalemde silmek mümkün mü? Cevap: Evet.

```
C:\>cd test
```

```
C:\test>del /s /q silbeni.txt
```

Silinen dosya - C:\test\silbeni.txt

Silinen dosya - C:\test\test\silbeni.txt

Silinen dosya - C:\test\test\test\silbeni.txt

Soru: Bilgisayarınızdaki C:\ hard disk bölümü üzerindeki, “virus.exe” adlı tüm dosyaları “Emin misiniz (E/H)?” sorusuyla hiç muhatap olmadan silmek için ne yapılmalıdır?

Cevap:

```
C:\Users\yigith>cd\
```

```
C:\>del /s /q virus.exe
```

6) Ren komutu

ren komutu, dosya ve klasörlerin isimlerini değiştirmemize yarar. Windows arayüzündeki karşılığı “Sağ Tuş Menü > Yeniden Adlandır” butonudur. Örnek kullanım:

```
ren tldefter.txt teldefteri.txt
```

```
ren resmlerm Resimlerim
```

7) Move komutu

move komutu, dosya ve klasörleri, bulunduğu dizinden başka bir dizine taşımamıza yarar. (Kes + Yapıştır gibi de düşünülebilir.)

Örnek olarak, “C:\Downloads” dizininde bulunan “**rapor.pdf**” dosyasını, masaüstünün dizini olan “C:\Users\yigith\Desktop” klasörünün içine taşıyalım.

```
C:\>move C:\Downloads\rapor.pdf C:\Users\yigith\Desktop  
1 dosya taşındı.
```

8) Copy komutu

copy komutu, dosya ve klasörleri, bulunduğu dizinden başka bir dizine kopyalamaya yarar. (Kopyala + Yapıştır gibi de düşünülebilir.)

Örnek olarak, “C:\Downloads” dizininde bulunan “**rapor.pdf**” dosyasını, masaüstünün dizini olan “C:\Users\yigith\Desktop” klasörünün içine kopyalayalım:

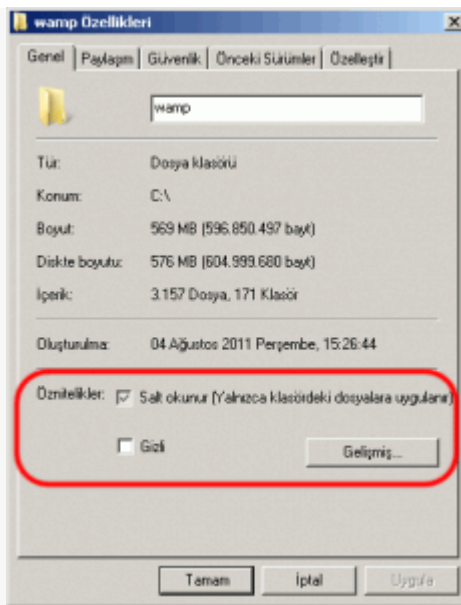
```
C:\>copy C:\Downloads\rapor.pdf C:\users\yigith\Desktop  
C:\users\yigith\Desktop\rapor.pdf ögesinin üzerine yazılsın mı? (Evet/Hayır/Tümü):  
E  
1 dosya kopyalandı.
```

Soru: MS-DOS komut isteminde, **copy** veya **move** komutu kullanılırken, hedef dizinde isim çakışması durumunda karşımıza çıkan “...ögesinin üzerine yazılsın mı? (Evet/Hayır/Tümü):” sorusu hangi parametre ile önlenir?

Cevap: /y

```
C:\>copy /y C:\Downloads\rapor.txt C:\users\yigith\Desktop  
1 dosya kopyalandı.
```

9) Attrib komutu

Klasör Üzerinde » Sağ Tuş » Özellikler

Hiç bilgisayarınızda bir dosya ya da klasör üzerinde **fare/mouse** ile sağ tuşla tıklayıp “**Özellikler**” butonuna tıkladınız mı? Eğer tıkladıysanız soldaki pencere size tanıdık gelmeli. Soldaki resimde kırmızı dikdörtgen içinde gördüğünüz “**Salt okunur**“, “**Gizli**” gibi dosya ve klasör **öznitelikleri** (attributes) **attrib** komutu aracılığıyla değiştirilir.

Dosya öznitelikleri MS-DOS komut isteminde hangi harflerle temsil edilir?

Harf	Açılımı	Anlamı	Açıklama
r	(R)ead-only	Salt Okunur	İçeriği Değiştirilemez
h	(H)idden	Gizli	Görünmez (Varsayılan)
a	(A)rchive	Arşiv	Yedekleme için İşaretlenmiş
s	(S)ystem	Sistem	Görünmez (Varsayılan) İşletim Sistemi için Önemli

attrib +h "Özel Resimlerim"

Yukarı +**h** ekindeki “+” ile “**Özel Resimlerim**” klasörüne, (**h**)idden/**gizli** özelliği atamış olduk. Bahsettiğimiz bu özniteliği “**Özel Resimlerim**” klasöründen kaldırmak için ise:

attrib -h "Özel Resimlerim"

tahmin edeceğiniz üzere “**-h**” ekini kullanıyoruz.

Soru: Farzedelim: flash diskinizdeki bir virüs, tüm dosya ve klasörlerinizin aslını gizleyip, aynı isimlerinde benzer görünümlü fake/sahte virüslü kısayollar türetti/oluşturdu. Virüslü kısayolları silip, gizlenmiş dosyalarımızı nasıl görünür yapabiliriz?

Cevap: Önce virüslü dosyaları virüs programımız aracılığıyla temizleyip sonra gizlenmiş dosyalarımızı aşağıdaki komutla görünür hale getirebiliriz. Komuttaki F: USB diskimizdeki sürücü harfini temsil etmektedir. Onu kendi sürücünüze göre değiştiriniz.

attrib -h -r -s /s /d F:*.*

10) Tree komutu

tree komutu, isminden de anlaşılabilceği üzere, bir klasörün içerdiği dizinleri, **soy ağacı** şeklinde görüntüler. Hemen örnek verecek olursak:

C:\>tree Ödevlerim

Klasör PATH listesi

Birim Seri Numarası 9C02-0C6D

C:\ÖDEVLERİM

```
├── Fen Bilgisi
├── Matematik
├── Sosyal Bilgiler
│   ├── Coğrafya
│   └── Tarih
└── Türkçe
```

Görüldüğü gibi, **tree Ödevlerim** komutu, belirtilen dizindeki tüm içerdiği klasörleri, ağaç yapısında göstermiştir. (Dalların dallarının dallarına kadar)

Peki ağacımızın dalları varsa, yapraklarını nasıl göstertiriz?

Dizinlerle beraber, içerdği dosyaları da görüntülemek için “/f” parametresini – (f)ile – kullanırız.

```
C:\>tree /f Ödevlerim
```

Klasör PATH listesi

Birim Seri Numarası 9C02-0C6D

```
C:\ÖDEVLERİM
```

```
├──Fen Bilgisi
│   ├──Dirençler.docx
│   └──Işığın Yayılması.docx
├──Matematik
│   ├──Kümeler.docx
│   └──Problemler.docx
├──Sosyal Bilgiler
│   ├──Coğrafya
│   │   ├──Dünyanın Hareketleri.docx
│   │   └──Türkiyede Tarım.docx
│   └──Tarih
│       ├──Kurtuluş Savaşı.docx
│       └──İnkılap Tarihi.docx
└──Türkçe
    ├──Sözcükte Anlam.docx
    └──İsim Tamlamaları.docx
```

11)Date komutu

date komutu, bilgisayarın geçerli sistem tarihini görüntülemek ve güncellemek için kullanılır.

Tarihi Değiştirmek için Örnek Kullanım:

```
date
```

Bugünün tarihi: 29.10.2011

Yeni tarihi girin: (gg-aa-yy) 30-10-2011

İpucu: Eğer **date** komutunu kullandıktan sonra tarihi değiştirmekten vazgeçerseniz hiçbir şey yazmadan sadece “**enter**” tuşuna basmanız yeterlidir.

Sadece Tarihi Görüntülemek için Örnek Kullanım:

```
date /t
```

30.10.2011

Bu örnekten de anlaşıldığı gibi, /t parametresi, sadece tarihi gösterir.

12)Time komutu

date komutu, bilgisayarın geçerli sistem saatini görüntülemek ve güncellemek için kullanılır.

Saati Değiştirmek için Örnek Kullanım:

```
time
```

```
řu an saat: 20:21:03,00
```

```
Yeni saati girin: 19:21
```

İpucu: Eğer **time** komutunu kullandıktan sonra saati değiştirmekten vazgeçerseniz hiçbir şey yazmadan sadece “**enter**” tuşuna basmanız yeterlidir.

Sadece Saati Görüntülemek için Örnek Kullanım:

```
time /t
```

```
19:21
```

Bu örnekten de anlaşıldığı gibi, /t parametresi, sadece saati gösterir.

13)More komutu

more komutu, metin dosyalarının içeriğini görüntülemeye kullanılır.

```
more C:\Windows\system.ini
```

Bu komut “**C:\Windows\system.ini**” dosyasının içeriğı ekranda görüntüler.

Metin belgesinin içeriğı ekrana sığmayacak kadar uzun ise, içerik sayfalar halinde listelenir.

Bir sayfa atlamak için “**Space/Boşluk**” tuşuna, satır atlamak için ise “**Enter**” tuşuna basılır.

14)copy con komutu

copy con komutu, MS-DOS komut istemi penceresinde, metin belgesi oluşturmak için kullanılır. Aşağıdaki örnekte olduğı gibi komuttan sonra kaydedilecek dosya ismi yazılır ve “**Enter**”a basılır.

Tüm yazacaklarımızı yazdıktan sonra “**Ctrl**” ve “**Z**” tuş ikilisine beraber basılarak belgeniz kaydedilir ve çıkılır.

Örnek Uygulama:

```
C: \>copycon yapılacaklar.txt
```

```
* 1kg beyaz peynir al
```

```
* Ayakkabını tamirciye götür
```

```
* Elektrik faturasını öde
```

```
Not aldığım tarih: 2 Ekim 2011, Çarřamba^Z
```

```
1 dosya kopyalandı.
```

15)Print komutu

print komutu, belli bir metin tabanlı belgeyi varsayılan yazıcınız aracılığıyla kağıda dökmek/yazdırmak için kullanılır.

```
print yapılacaklar.txt
```

Eğer metin belgenizi varsayılan yazıcınıza değil de, spesifik/belirli bir yazıcıya göndermek için ise, **/D:**parametresi kullanılır. (D=Device=Aygıt)

```
print yapilacaklar.txt /D:"Brother MFC-7420 USB"
```

16) Ipconfig komutu

ipconfig komutu, bilgisayarın sahip olduğu ağ bağdaştırıcılarının geçerli ağ yapılandırmasını listeler. Genellikle daha ayrıntılı görüntülemek için **/all** parametresi ile kullanılır.

```
ipconfig /all
```

```
Ethernet bağdaştırıcı Yerel Ağ Bağlantısı:

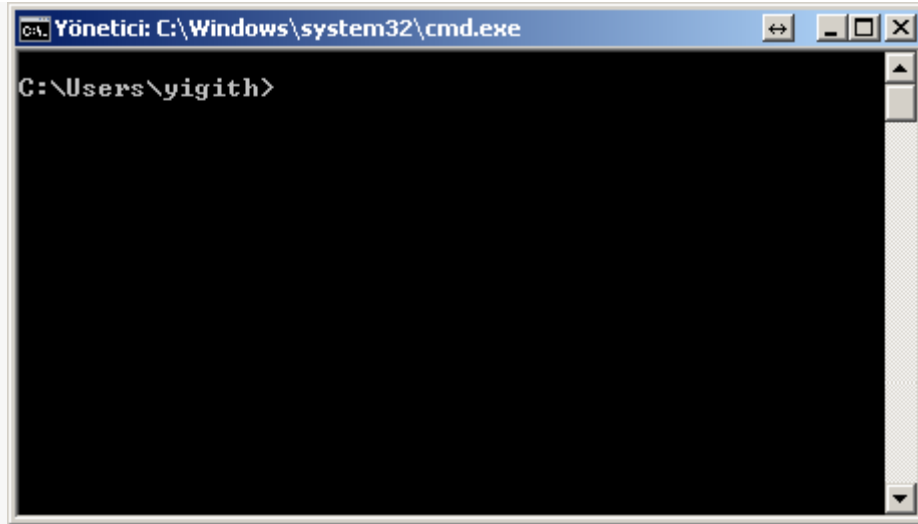
Bağlantıya özgü DNS Soneki . . . : gazi.edu.tr
Açıklama . . . . . : Realtek RTL8168C(P)/8111C(P) Family PCI-E
Gigabit Ethernet NIC (NDIS 6.20)
Fiziksel Adres. . . . . : 00-23-5A-05-8F-8B
Dhcp Etkin. . . . . : Evet
Otomatik Yapılandırma Etkin. . . : Evet
Bağlantı Yerel IPv6 Adresi . . . : fe80::b943:a7e6:7d2e:2dfd%11(Tercih Edilen)
IPv4 Adresi. . . . . : 10.22.18.171(Tercih Edilen)
Alt Ağ Maskesi. . . . . : 255.255.255.0
```

17)Cls komutu

cls komutu, ms-dos istemcisinin ekranını **temizler/sıfırlar**.

```
cls
```

Bu komut uygulandıktan sonra, ekranda sadece bulunduğunuz dizinin dosya yolu ve komutunuzu bekleyen yanıp sönen bir imleç kalır.

cls komutundan sonra ms-dos komut istemcisi

18) Exit komutu

exit komutu, ms-dos komut istemcisinden çıkmak için kullanılır.

```
exit
```

19) shutdown komutu

shutdown komutu, isminden de anlaşılabilceği üzere **bilgisayarı kapatmak** (shutdown) veya **yeniden başlatmak** (restart) için kullanılır.

Bilgisayarı kapatmak için /s parametresi ile kullanılır.

```
shutdown /s
```

Bilgisayarı yeniden başlatmak için ise /r parametresi ile kullanılır.

```
shutdown /r
```

20) help komutu

help komutu, tek başına kullanıldığında tüm ms-dos komutlarını ve görevlerini listeler.

Örnek Çıktı:

```
C:\Users\yigith>help
```

Belirli bir komutla ilgili yardım için HELP komut adı yazın

ASSOC	Dosya uzantısı ilişkilendirmesini görüntüler ya da değiştirir.
ATTRIB	Dosya özniteliklerini görüntüler ya da değiştirir.
BREAK	Uzatılmış CTRL+C denetimini ayarlar ya da temizler.
BCDEDIT	Önyükleme yüklemesini denetlemek için önyükleme veritabanındaki özellikleri ayarlar.
CACLS	Dosyanın erişim denetim listelerini (ACLs) görüntüler ya da değiştirir.
CALL	Bir başkasından bir toplu iş programını çağırır.
CD	Geçerli dizinin adını değiştirir ya da görüntüler.
CHCP	Etkin kod sayfası numarasını görüntüler ya da ayarlar.
CHDIR	Geçerli dizini değiştirir ya da görüntüler.
CHKDSK	Bir disk gözden geçirip durum raporu verir.
CHKNTFS	Önyükleme sırasında disk denetimini görüntüler ya da değiştirir.
CLS	Ekrandakileri siler.
CMD	Windows komut yorumcusunun yeni bir kopyasını başlatır.
COLOR	Varsayılan konsol arka plan ve ön plan renklerini ayarlar.
COMP	İki dosya ya da dosya kümesinin içeriğini karşılaştırır.
COMPACT	NTFS bölümündeki dosyaların sıkıştırmasını gösterir ya da yapar.
CONVERT	FAT birimleri NTFS'ye dönüştürür. Geçerli sürücüyü dönüştüremezsiniz.
COPY	Bir ya da birden çok dosyayı bir başka konuma kopyalar.
DATE	Tarihi görüntüler ya da ayarlar.
DEL	Bir ya da birden çok dosyayı siler.
DIR	Bir dizindeki dosya ve alt dizin listesini görüntüler.
DISKCOMP	İki disket içeriğini karşılaştırır.
DISKCOPY	Bir disketin içeriğini diğerine kopyalar.
DISKPART	Disk Bölümleme özelliklerini görüntüler ya da yapılandırır.
DOSKEY	Komut satırı düzenler, Windows komutu geri çağırıp makro

	oluşturur.
DRIVERQUERY	Geçerli aygıt sürücü durumunu ve özelliklerini görüntüler.
ECHO	İletileri görüntüler ya da komut yankısını açar ya da kapatır.
ENDLOCAL	Bir toplu iş dosyasındaki çevre yerelleştirmesini sonlandırır.
ERASE	Bir ya da birden çok dosyayı siler.
EXIT	CMD.EXE programından (komut yorumcusu) çıkar.
FC	İki dosyayı ya da dosya kümesini karşılaştırıp aralarındaki farkı görüntüler.
FIND	Bir dosyada ya da dosyalarda bir metin dizesini arar.
FINDSTR	Dosyalarda dize arar.
FOR	Dosya kümesindeki her bir dosyada belirli bir komutu çalıştırır.
FORMAT	Windows'da kullanmak üzere bir disk biçimlendirir.
FSUTIL	Dosya sistem özelliklerini görüntüler ya da yapılandırır.
FTYPE	Dosya uzantısı ilişkilendirmesinde kullanılan dosya türlerini görüntüler ya da değiştirir.
GOTO	Bir toplu iş dosyasında, Windows komut yorumlayıcısını etiketli bir satıra yöneltir.
GPRESULT	Makine ve kullanıcı için Grup İlke bilgisini görüntüler.
GRAFTABL	Grafik modunda, Windows'un dille özgü karakterleri görüntülemesini sağlar.
HELP	Windows komutları için Yardım bilgisi sağlar.
ICACLS	Dosyalar ve dizinler için ACL'leri görüntüler, değiştirir, yedekler veya geri yükler.
IF	Bir toplu iş dosyasındaki koşullu işlemleri uygular.
LABEL	Bir diskin birim etiketini oluşturur, değiştirir ya da siler.
MD	Bir dizin oluşturur.
MKDIR	Bir dizin oluşturur.
MKLINK	Sembolik Bağlantılar ve Sabit Bağlantılar oluşturur
MODE	Bir sistem aygıtını yapılandırır.
MORE	Çıktıyı bir defada ekranda görüntüler.
MOVE	Bir ya da birden çok dosyayı bir dizinden diğerine taşır.
OPENFILES	Bir dosya paylaşımı için uzaktaki kullanıcıların açtığı dosyaları görüntüler.
PATH	Çalıştırılabilir dosyalar için bir arama yolu görüntüler ya da ayarlar.
PAUSE	Bir toplu iş dosyasının işlemlerini askıya alıp ileti görüntüler.
POPD	Geçerli dizinin PUSHD tarafından kaydedilen eski değerini geri yükler.
PRINT	Bir metin dosyasını yazdırır.
PROMPT	Windows komut istemini değiştirir.
PUSHD	Geçerli dizini kaydedip değiştirir.
RD	Dizin kaldırır.
RECOVER	Bozuk ya da hasarlı bir diskten okunabilir bilgiyi kurtarır.
REM	Toplu iş dosyalarındaki ya da CONFIG.SYS'deki açıklamaları (notlar) okur.
REN	Dosyaları yeniden adlandırır.
RENAME	Dosyaları yeniden adlandırır.
REPLACE	Dosyaları yenisiyle değiştirir.
RMDIR	Dizin kaldırır.
ROBOCOPY	Dosyaları ve dizin ağaçlarını kopyalamak için kullanılan gelişmiş yardımcı program

SET	Windows çevre değişkenlerini görüntüler, ayarlar ya da kaldırır.
SETLOCAL	Toplu iş dosyasındaki çevre değişikliklerinin yerelleştirmesine başlar.
SC	Hizmetleri (arka plan işlemleri) görüntüler ya da yapılandırır.
SCHTASKS	Bir bilgisayarda çalışacak komut ve programların zamanlamasını yapar.
SHIFT	Toplu iş dosyasındaki değiştirilebilir parametre konumunu değiştirir.
SHUTDOWN	Makinenin yerel ya da uzaktan uygun şekilde kapanmasını sağlar.
SORT	Girişi sıralar.
START	Belirli program ya da komutu çalıştırmak için ayrı bir pencere açar.
SUBST	Bir yolu bir sürücü harfiyle ilişkilendirir.
SYSTEMINFO	Makineye özgü belirli özellik ve yapılandırmaları görüntüler.
TASKLIST	Hizmetler de dahil olmak üzere çalışan tüm görevleri görüntüler.
TASKKILL	Çalışan bir işlem ya da uygulamayı kapatır ya da durdurur.
TIME	Sistem saatini görüntüler ya da ayarlar.
TITLE	CMD.EXE oturumu için pencere başlığını belirler.
TREE	Bir sürücü ya da yolun dizin yapısını grafik olarak görüntüler.
TYPE	Bir metin dosyasının içeriğini görüntüler.
VER	Windows sürümünü görüntüler.
VERIFY	Windows'a, dosyalarınızın diske doğru yazıldığını doğrulayıp doğrulamamasını bildirir.
VOL	Disk birim etiketi ve seri numarasını görüntüler.
XCOPY	Dosya ve dizin ağaçlarını kopyalar.
WMIC	Etkileşimli komut kabuğu içindeki WMI bilgisini görüntüler.

Araçlarla ilgili ek bilgi için çevrimiçi yardımda komut satırı başvurusuna bakın.

Program lisanslama yöntemleri

1- Crack - Crack içindeki 1 veya daha fazla dosyayı kopyalayıp C'de programın kurulduğu program files daki yerine yapıştır.

2- Keygen - Keygen otomatik seri numarası üreten küçük programlardır. Bazen programın kurulumuna başlarken bir seri numarası girmek yeterliyken, bazen kurmaya başlamadan önce seri numarası, kurulum bitince authorization kod ile yapılır.

3- Patch - Verilen patch dosyasına çift tıkla çalıştır. Programın kurulduğu yer(c:/program files) ana dosyasını bul patch butonuna bas.

4- Serial numarası - Verilmiş olan seri numarasını kurulum esnasında gireriz.

KAYNAKLAR

- 1- İşletim Sistemleri Ders İçerikleri** - Yrd.Doç.Dr. Erdem UÇAR, Öğr. El. Tolga DEMİRHAN,Trakya Üniversitesi Tunca Meslek Yüksekokulu,Edirne 2009
- 2-**